

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเงินปันผลกับความสามารถในการ
ทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

**THE RELATIONSHIP ANALYSIS BETWEEN DIVIDENDS AND
PROFITABILITY OF LISTED COMPANIES IN THAILAND**

สิริสุดา เนียมนาค

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี
คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ปีการศึกษา 2556
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเงินปันผลกับความสามารถในการ
ทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สิริสุดา เนียมนาค

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิชาเอกการบัญชี

คณะบริหารธุรกิจ

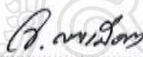

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2556

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเงินปันผลกับความสามารถในการ
ทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
The Relationship Analysis between Dividends and Profitability of
Listed Companies in the Stock Exchange of Thailand (SET)
ชื่อ - นามสกุล นางสาวสิริสุดา เนียมนาค
วิชาเอก การบัญชี
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปัทมนัจฉัตต์ อนุรักษ์ถานนท์, บช.ม.
ปีการศึกษา 2556

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์พนารัตน์ ปานมณี, Ph.D.)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จุฑาทิพย์ สองเมือง, บช.ม.)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปัทมนัจฉัตต์ อนุรักษ์ถานนท์, บช.ม.)

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อนุมัติการค้นคว้าอิสระฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีคณะบริหารธุรกิจ
(รองศาสตราจารย์ชนงกรณ์ กุณฑลบุตร, D.B.A.)

วันที่ 6 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2556

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเงินปันผลกับความสามารถในการ ทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
ชื่อ-นามสกุล	นางสาวสิริสุดา เนียมนาค
วิชาเอก	การบัญชี
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปัทมนันต์ อุนริศฐานนท์, บข.ม.
ปีการศึกษา	2556

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการทำกำไร โดยใช้อัตราส่วน
ความสามารถในการทำกำไร 5 อัตรา คือ อัตรากำไรเบื้องต้น อัตรากำไรจากการดำเนินงาน อัตรากำไร
สุทธิ อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นและอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมดที่ส่งผลต่อ
การจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ลงทุนของกิจการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ บริษัทที่จ
ทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ จำนวน 128 บริษัท จาก 18 กลุ่มธุรกิจ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงาน
ประจำปีและแบบ 56-1 ของปี 2553-2554 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ สถิติเชิงอนุมาน เพื่อ
ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างเงินปันผลกับความสามารถในการทำกำไรซึ่งใช้วิธีการวิเคราะห์ค่า
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างเงินปันผลกับความสามารถในการ
ทำกำไรที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผลการศึกษาสรุปได้ว่า อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น มีความสัมพันธ์กับการ
จ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นมากที่สุด จำนวน 5 กลุ่มธุรกิจ ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน 2
กลุ่มธุรกิจคือ กลุ่มแฟชั่นและกลุ่มบรรจุภัณฑ์ และมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม 3 กลุ่มธุรกิจ
คือ กลุ่มการแพทย์ กลุ่มของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์และกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภค อัตรากำไร
เบื้องต้น อัตรากำไรสุทธิและอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมด มีความสัมพันธ์กับการจ่ายเงิน
ปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้น จำนวน 4 กลุ่มธุรกิจ และความสามารถในการทำกำไรที่มีความสัมพันธ์กับการ
จ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นน้อยที่สุด คือ อัตรากำไรจากการดำเนินงาน จำนวน 2 กลุ่มธุรกิจ
คำสำคัญ : ความสามารถในการทำกำไร เงินปันผล

Independent Study Title	The Relationship Analysis Between Dividends and Profitability of Listed Companies in Thailand
Name - Surname	Miss Sirisuda Neamnak
Major Subject	Accounting
Independent study Advisor	Assistant Professor Patamachart Anurakruenon, M.Acc.
Academic Year	2013

ABSTRACT

The study was carried out to investigate the profitability with the use of 5 categories of profitability ratios, i.e. gross profit margin, operating profit margin, net profit margin, return on equity, and return on asset, which affected payment of dividends to the investors. The sample used in the study comprised 128 companies from 18 sectoral groups listed on the Stock Exchange of Thailand. The data were collected through the annual reports and form 56-1 of B.E.2553-2554. The data were analyzed using referential statistics including Pearson's Correlation Coefficient to examine the relationship between the dividends and the profitability at 0.05 level of significance.

The results of study showed that the return on equity had the highest level of relationship with the payment of dividends to the shareholders of 5 sectoral groups, which had a positive relationship with 2 sectoral groups i.e. fashion and packaging, however a negative relationship were found with 3 sectoral groups, i.e. medical, personal products and pharmaceuticals, and energy and utilities. The gross profit margin, the net profit margin, and the return on assets had relationship with the payment of dividends to the shareholders of 4 sectoral groups. The profitability which had the lowest level of relationship with the payment of dividends to the shareholders of 2 sectoral groups was the operating profit margin.

Keywords: profitability, dividends

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สามารถสำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดี ด้วยความอนุเคราะห์จาก รองศาสตราจารย์ ดร.พนารัตน์ ปานมณี ประธานกรรมการที่ปรึกษา ที่ได้สละเวลาอันมีค่าให้ คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาด ตั้งแต่เริ่มต้นการทำวิจัย จนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์ และนอกจากนี้ยังได้รับคำแนะนำเพิ่มเติม คำปรึกษา ตลอดจนตรวจแก้ไข ข้อผิดพลาดจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ทมนันต์ อนุรักษ์ถานนท์และผู้ช่วยศาสตราจารย์จุฑาทิพย์ สองเมือง กรรมการที่ปรึกษา ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ถูกต้อง สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้ศึกษาจึงขอ ไคร่ขอกราบขอบพระคุณทุกท่านที่ได้กล่าวข้างต้นเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ผู้ศึกษาไคร่ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ตลอดจนบุคคลใกล้ชิดทุกท่าน รวมถึงนักศึกษาสาขาบัญชี ปีการศึกษา 2553 ทุกท่านและเจ้าหน้าที่โครงการปริญญาโทการบัญชี ภาคพิเศษ ที่คอยให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนและเป็นกำลังใจในทุก ๆ เรื่อง

ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้จะให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ แก่ผู้ ที่สนใจเป็นอย่างมาก ซึ่งหากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้ศึกษาขออภัยมา ณ โอกาสนี้

ท้ายที่สุดนี้ คุณความดีและกุศลที่พึงบังเกิดมีจากการศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มนี้ ขอยกคุณ ความดีเหล่านี้ให้แก่ บิดา มารดาและผู้มีพระคุณทุกท่าน ด้วยความเคารพอย่างยิ่ง

สิริสุดา เนียมนาค

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฌ
บทที่	
1. บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	2
1.4 สมมติฐานการวิจัย.....	3
1.5 คำจำกัดความในการวิจัย	4
1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวคิดและทฤษฎีกำไร	6
2.2 แนวคิดและทฤษฎีความสามารถในการทำกำไร	9
2.3 แนวคิดและทฤษฎีเงินลงทุน.....	12
2.4 แนวคิดและทฤษฎีเงินปันผล.....	17
2.5 แนวคิดและทฤษฎีรายการนอกงบแสดงฐานะการเงิน.....	22
2.6 แนวคิดและทฤษฎีการเปิดเผยข้อมูล.....	25
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	28

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3. วิธีดำเนินการวิจัย	31
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	32
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	32
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	32
3.4 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล.....	32
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
4.1 ผลการวิเคราะห์.....	34
5. สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	45
5.1 สรุปผลการวิจัย	45
5.2 การอภิปรายผลการวิจัย	49
5.3 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย.....	54
5.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอนาคต	54
บรรณานุกรม	56
ภาคผนวก	57
ภาคผนวก ก หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการจ่ายเงินปันผลของบริษัทมหาชนจำกัด ตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535.....	58
ภาคผนวก ข ตารางแสดงอัตราความสามารถในการทำกำไร ปี 2553 - 2554.....	60
ประวัติผู้เขียน	72

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 รายชื่อกลุ่มธุรกิจที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.....	3
3.1 รายชื่อกลุ่มธุรกิจที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.....	31
4.1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเงินปันผลกับอัตราการทำกำไรเบื้องต้น.....	35
4.2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเงินปันผลกับอัตราการทำกำไรที่ได้จากการดำเนินงาน.....	37
4.3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเงินปันผลกับอัตราการทำกำไรสุทธิ.....	39
4.4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเงินปันผลกับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมด.....	41
4.5 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเงินปันผลกับอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น.....	43
5.1 ทิศทางการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรกับเงินปันผล ของแต่ละกลุ่มธุรกิจ ปี 2553.....	46
5.2 ทิศทางการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรกับเงินปันผล ของแต่ละกลุ่มธุรกิจ ปี 2554.....	47
5.3 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเงินปันผลกับความสามารถในการทำกำไร กับผลการศึกษาในอดีต.....	50

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย	4

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จุดมุ่งหมายในการลงทุนของผู้ลงทุนมีความแตกต่างกัน แต่เป้าหมายของผู้ลงทุนทุกคนนั้นเหมือนกัน คือ ต้องการที่จะได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นตราสารทุน (Equity) ตราสารหนี้ (Debt) หน่วยลงทุน (Unit Trust) และตราสารอนุพันธ์ (Derivatives) ซึ่งผู้ลงทุนจะได้รับผลตอบแทนในรูปของเงินปันผล ดอกเบี้ยหรือแม้แต่กำไรจากการขายหลักทรัพย์นั้น ๆ โดยจะขึ้นอยู่กับประเภทหลักทรัพย์ที่ลงทุน ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาจะขอกล่าวถึงหลักทรัพย์ที่ให้ผลตอบแทนในรูปของเงินปันผลเท่านั้น โดยผู้ถือหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิจะมีสิทธิได้รับผลตอบแทนเป็นเงินปันผล แต่ทั้งนี้เงินปันผลที่ผู้ลงทุนจะได้รับในแต่ละงวดเป็นจำนวนเงินเท่าไร หรือกิจการจ่ายในลักษณะใด ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารของกิจการด้วย และสิ่งที่คณะกรรมการบริหารของกิจการจะต้องคำนึงเป็นอย่างมากในการจ่ายเงินปันผลนั้นคือกำไรสุทธิของกิจการ เพราะถ้าปีใดที่กิจการมีกำไรสุทธิมากก็จะส่งผลต่อการกำหนดนโยบายการจ่ายเงินปันผลของกิจการให้ในปีนั้นมีการจ่ายเงินปันผลได้ในอัตราที่สูงขึ้น ดังนั้น กำไรของกิจการจึงถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ผู้ลงทุนใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจเพื่อการลงทุนในกิจการนั้น ๆ กิจการที่มีผลประกอบการไม่ดีหรือไม่สามารถทำกำไรได้จะส่งผลให้กิจการนั้นไม่สามารถดึงดูดเงินลงทุนจากผู้ลงทุนได้ ผู้ลงทุนมักจะลงทุนในหลักทรัพย์ที่ให้รายได้สม่ำเสมอ ทั้งนี้เนื่องจากรายได้ที่สม่ำเสมอ เช่น เงินปันผลหุ้นบุริมสิทธิ ดอกเบี้ยทำให้ผู้ลงทุนสามารถกำหนดแผนการใช้เงินทุนได้ว่า ตัวผู้ลงทุนเองจะนำรายได้ที่ได้ไปใช้เพื่อการบริโภคหรือเพื่อลงทุนต่อไป นอกจากนี้เงินปันผลหรือดอกเบี้ยที่ได้รับเป็นประจำย่อมมีค่ามากกว่าเงินปันผลหรือดอกเบี้ยที่กิจการสัญญาว่าจะให้ในอนาคต ซึ่งตัวผู้ลงทุนเองก็ยังไม่แน่ใจว่าจะได้ตามสัญญาหรือไม่

แหล่งข้อมูลที่สำคัญที่ทำให้ผู้ลงทุน ใช้เป็นหลักในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับกิจการ ได้แก่ งบการเงินของกิจการนั่นเองไม่ว่าจะเป็นงบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน เบ็ดเสร็จ งบกระแสเงินสดและงบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้น ซึ่งงบการเงินแต่ละงบจะให้ข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจแก่ผู้ลงทุนแตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตามในการใช้งบการเงินแต่ละงบ ผู้ใช้งบการเงินจะต้องศึกษางบการเงินทุกประเภทประกอบกันเพื่อที่จะได้ข้อมูลที่ครบถ้วน โดยส่วนใหญ่แล้วข้อมูลสำคัญที่ผู้ลงทุนให้ความสนใจคือ ความสามารถในการทำกำไรในอนาคตของกิจการ

เพราะความสามารถในการทำกำไรในอนาคตของกิจการนี้ จะเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นถึงผลตอบแทนในอนาคตที่ผู้ลงทุนจะได้รับ ซึ่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการทำกำไรในอนาคตของกิจการสามารถหาได้จากงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ ซึ่งจะแสดงถึงเงินสดที่กิจการได้รับเข้ามาจากการทำธุรกิจ และเงินสดที่กิจการได้จ่ายออกไปจากการทำธุรกิจ เมื่อกิจการมีทั้งรายได้และค่าใช้จ่าย และรายได้มากกว่าค่าใช้จ่ายก็จะก่อให้เกิดผลกำไรแก่กิจการ ดังนั้นเมื่อผู้ใช้งบการเงินต้องการรู้ถึงความสามารถในการทำกำไรในอนาคตของกิจการก็จะนึกถึงงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จเป็นอันดับแรก

ผู้ศึกษาจึงต้องการที่จะศึกษาว่าอัตราการทำกำไรเบื้องต้น อัตราการทำกำไรที่ได้จากการดำเนินงาน อัตราการทำกำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมดและอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นที่ส่งผลต่อการจ่ายเงินปันผลมากที่สุด และดูว่าบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยนั้นได้มีการกำหนดนโยบายการจ่ายเงินปันผลที่เหมาะสมมากน้อยเพียงใดเมื่อเปรียบเทียบกับความสามารถในการทำกำไร

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะ โครงสร้างงบการเงินของกลุ่มธุรกิจที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเงินปันผลกับความสามารถในการทำกำไร
3. เพื่อศึกษาอัตราการทำกำไรเบื้องต้น อัตราการทำกำไรที่ได้จากการดำเนินงาน อัตราการทำกำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมดและอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นที่ส่งผลต่อการจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ลงทุนของบริษัทมากที่สุด

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้จะใช้ข้อมูลทางการเงินของกลุ่มธุรกิจที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้รวบรวมจากรายงานประจำปีและแบบ 56-1 ที่บริษัทได้จัดส่งให้กับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 18 กลุ่มธุรกิจ ตั้งแต่ พ.ศ. 2553 - 2554 โดยข้อมูลมาจากฐานข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ก.ล.ต.)

ตารางที่ 1.1 รายชื่อกลุ่มธุรกิจที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

กลุ่มธุรกิจ	
1. กระจายและวัสดุการพิมพ์	10. ธุรกิจการเกษตร
2. การท่องเที่ยวและสันทนาการ	11. บรรจุกัญชา
3. การแพทย์	12. ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์
4. ขนส่งและโลจิสติกส์	13. พลังงานและสาธารณูปโภค
5. ของใช้ในครัวเรือนและสำนักงาน	14. พาณิชยกรรม
6. ของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์	15. แฟชั่น
7. ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์	16. ยานยนต์
8. ชิ้นส่วนอุตสาหกรรมและเครื่องจักร	17. สื่อและสิ่งพิมพ์
9. เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	18. อาหารและเครื่องดื่ม

1.4 สมมติฐานการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ใช้การทดสอบโดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) โดยมีข้อสมมติฐานการศึกษาเขียนในรูปแบบสมมติฐานหลักได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1

H_1 = อัตราการทำกำไรเบื้องต้นมีความสัมพันธ์กับเงินปันผล

สมมติฐานที่ 2

H_1 = อัตราการทำกำไรที่ได้จากการดำเนินงานมีความสัมพันธ์กับเงินปันผล

สมมติฐานที่ 3

H_1 = อัตราการทำกำไรสุทธิมีความสัมพันธ์กับเงินปันผล

สมมติฐานที่ 4

H_1 = อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมดมีความสัมพันธ์กับเงินปันผล

สมมติฐานที่ 5

H_1 = อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์กับเงินปันผล

1.5 คำจำกัดความในการวิจัย

กำไร หมายถึง ส่วนเกินระหว่างรายได้และค่าใช้จ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีเดียวกัน

ความสามารถในการทำกำไร หมายถึง เครื่องมือของกิจการที่ใช้ในการวัดความสามารถในการทำกำไรในอนาคตของกิจการ เพื่อดูว่ากำไรของกิจการสามารถดึงดูดเงินลงทุนจากภายนอกได้มากน้อยเพียงใด

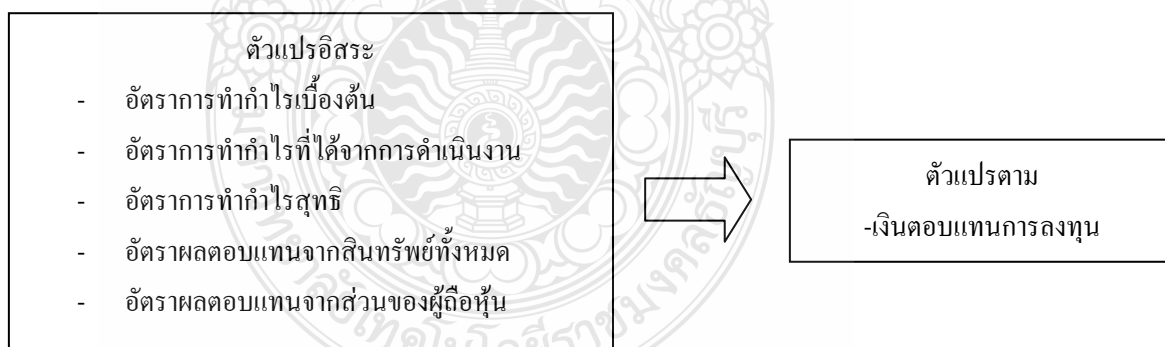
การลงทุน หมายถึง การที่เราใช้จ่ายเงินสดในรูปแบบต่าง ๆ ในปัจจุบัน โดยมุ่งหวังจะได้รับผลตอบแทนจากการใช้จ่ายนั้นในอนาคต

เงินปันผล หมายถึง เงินตอบแทนจากการลงทุนที่บริษัทจ่ายให้แก่ผู้ถือหุ้น ซึ่งจะจ่ายเป็นเงินสด สิทธิบัตร หรือเป็นหุ้นของบริษัทแล้วแต่กรณี

แบบ 56-1 คือ แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปีของบริษัท ประกอบด้วย บริษัทที่ออกหลักทรัพย์ ปัจจัยความเสี่ยง ลักษณะการประกอบธุรกิจ โครงสร้างเงินทุน การควบคุมภายใน สถานะการเงินและผลการดำเนินงาน และข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง

1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาต้องการศึกษาถึงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเงินปันผลกับความสามารถในการทำกำไรว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ ซึ่งกรอบแนวคิดของการศึกษาแสดงได้ดังนี้

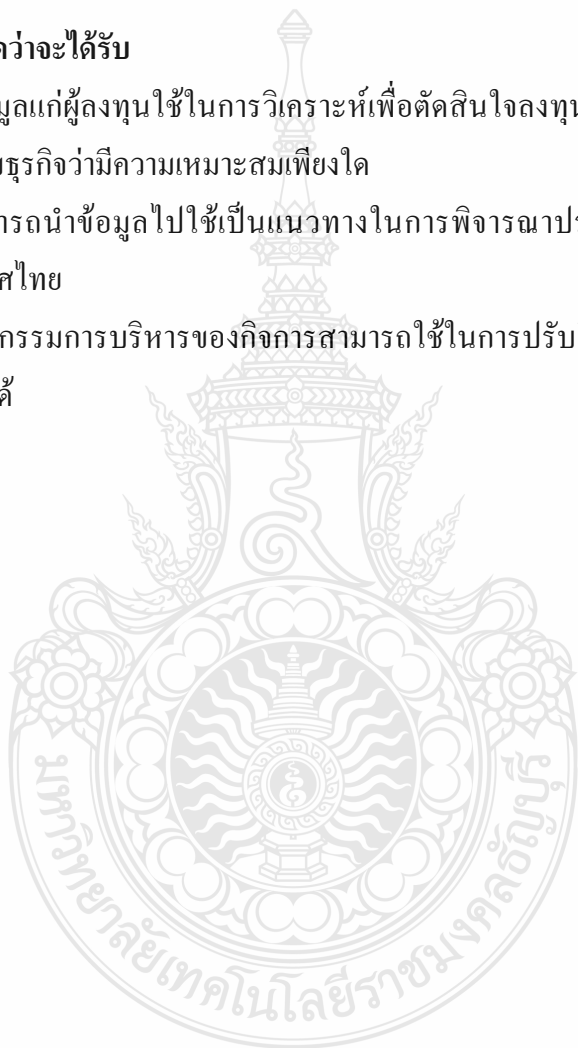
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากกรอบแนวคิดจะเห็นว่าผู้ศึกษาได้ทำการเลือกใช้ตัวแปรอิสระทั้งสิ้น 5 ตัวแปร ซึ่งอัตราการทำกำไรเบื้องต้น อัตราการทำกำไรที่ได้จากการดำเนินงาน อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมดและอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น ทั้ง 4 ตัวแปรสามารถวิเคราะห์ผลตอบแทนของผู้บริหารได้อย่างมีนัยสำคัญ ถ้าอัตราความสามารถในการทำกำไรทั้ง 4 ตัวมีค่ามาก

ก็จะแสดงให้เห็นถึงผลตอบแทนของผู้บริหารที่สูงตามไปด้วย ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีความเห็นว่าตัวแปรทั้ง 4 สามารถในวัดความสัมพันธ์ในการจ่ายเงินปันผลได้เช่นกัน ส่วนอัตราการทำกำไรสุทธิที่ผู้ศึกษาเลือกนำมาใช้เพราะเห็นว่ากำไรสุทธิถือเป็นสิ่งที่สำคัญและน่าจะส่งผลต่อการจ่ายเงินปันผลมากที่สุด ดังนั้นผู้ศึกษาจึงอยากทราบว่าอัตราการทำกำไรสุทธิจะมีผลต่อการจ่ายเงินปันผลมากน้อยเพียงใดและเป็นไปในทิศทางเดียวกันหรือไม่

1.7 ประโยชน์ที่ได้คาดว่าจะได้รับ

1. ให้ข้อมูลแก่ผู้ลงทุนใช้ในการวิเคราะห์เพื่อตัดสินใจลงทุน และเปรียบเทียบการจ่ายเงินปันผลระหว่างกลุ่มธุรกิจว่ามีความเหมาะสมเพียงใด
2. สามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาประกอบการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
3. คณะกรรมการบริหารของกิจการสามารถใช้ในการปรับโครงสร้างนโยบายการจ่ายเงินปันผลของบริษัทได้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การค้นคว้าอิสระ เรื่อง การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเงินปันผลกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้ศึกษาได้ทำการรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยโดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีกำไร
2. แนวคิดและทฤษฎีความสามารถในการทำกำไร
3. แนวคิดและทฤษฎีเงินลงทุน
4. แนวคิดและทฤษฎีเงินปันผล
5. แนวคิดและทฤษฎีรายการนอกงบแสดงฐานะการเงิน
6. แนวคิดและทฤษฎีการเปิดเผยข้อมูล
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีกำไร

ศศิวิมล (มีอำพล) ศรีเจริญจิตร (2547) กำไรหมายถึง ส่วนเกินระหว่างรายได้และค่าใช้จ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีเดียวกัน

สำหรับ FASB ได้ให้ความหมายไว้ว่า Comprehensive income is the change in equity (net assets) of an entity during a period of transactions and other events and circumstances from nonowner source หมายความว่ากำไรเป็นการเปลี่ยนแปลงในส่วนทุนหรือการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สุทธิในรอบระยะเวลาบัญชี

สำหรับ APB ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง Net income (net loss) - the excess (deficit) of revenue over expenses for an accounting period หมายความว่ากำไรเป็นส่วนเกินระหว่างรายได้และค่าใช้จ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีเดียวกัน ขาดทุนคือส่วนเกินของค่าใช้จ่ายที่สูงกว่ารายได้ในรอบระยะเวลาบัญชี

Professor Bedford ได้มีแนวคิดเกี่ยวกับกำไรไว้ 3 รูปแบบ ดังนี้คือ

1. กำไรทางจิตใจ (Psychic income) หมายถึงกำไรที่วัดในรูปแบบของความพึงพอใจในความต้องการมนุษย์ การวัดกำไรในรูปแบบนี้จะค่อนข้างยากเนื่องจากความต้องการของมนุษย์ไม่สามารถระบุเป็นจำนวนได้ และจะเกิดความพึงพอใจได้หลายระดับ

2. กำไรที่แท้จริง (Real income) หมายถึง กำไรที่วัดทางด้านเศรษฐศาสตร์ซึ่งวัดจากความมั่งคั่งจากการเพิ่มขึ้นของเศรษฐกิจ โดยวัดจากการบริโภครวมกับการออมซึ่งการออมคือส่วนทุนที่เพิ่มขึ้น

3. กำไรเป็นตัวเงิน (Money income) หมายถึง กำไรที่วัดจากการเพิ่มขึ้นของค่าที่วัดได้ในรูปตัวเงิน

Adam Smith ได้มีแนวคิดเกี่ยวกับกำไรของนักเศรษฐศาสตร์ คือ จำนวนที่สามารถจะบริโภคโดยไม่กระทบทุน ทุนในที่นี้หมายรวมทั้งทุนที่คงที่และหมุนเวียน

J.R. Hick ได้ให้คำจำกัดความว่า กำไร คือ มูลค่าสูงสุดที่คนสามารถจะบริโภคได้ โดยทำให้ฐานะตอนปลายงวดดีเท่ากับฐานะตอนต้นงวด

Hendriksen ให้คำจำกัดความของทฤษฎีบัญชีไว้ว่าทฤษฎีบัญชี หมายถึง หลักการกว้าง ๆ ที่ให้ 1) ขอบเขตทั่ว ๆ ไปของแหล่งอ้างอิงสำหรับการประเมินผลการปฏิบัติทางบัญชี และ 2) หลักการที่แนะแนวทางการพัฒนาของกระบวนการและระเบียบปฏิบัติทางบัญชีใหม่ ๆ

McDonald ให้คำจำกัดความของทฤษฎีบัญชีไว้ว่าทฤษฎีบัญชีต้องมี 3 องค์ประกอบคือ 1) ใช้สัญลักษณ์ที่เป็นตัวแทนเพื่อใช้อธิบายหลักการ 2) มีการผสมผสานรวมตัวกันตามกฎเกณฑ์ และ 3) มีการให้ข้อมูลหลักการที่เป็นจริงกลับไปยังการเกิดขึ้นของหลักการนั้น

เมธากุล เกียรติกระจ่าย (2547) แนวความคิดในการวัดผลกำไรทางบัญชีนี้ให้ความหมาย “กำไรทางการบัญชี” หมายถึง ผลต่างที่เกิดจากรายได้ที่เกิดขึ้นในระหว่างงวดบัญชีกับต้นทุนเดิมที่เกี่ยวข้องกับกำไรทางบัญชีซึ่งเกิดจาก

1. ข้อสมมติฐานขั้นมูลฐานทางการบัญชี 4 ข้อคือ
 - หลักการเกิดของรายได้ ในการรับรู้รายได้
 - หลักราคาทุน โดยใช้ราคาทุนเดิมในการคิดต้นทุน
 - หลักการจับคู่ค่าใช้จ่ายกับรายได้ ในการเปรียบเทียบหาผลกำไร
 - หลักรอบเวลา ในการเปรียบเทียบรายการทางการเงิน
2. รายการทางการเงินที่เกิดขึ้นแล้วในกิจการ นั่นคือรายได้ที่เกิดจากการขายสินค้าหรือบริการหักด้วยต้นทุนต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจนทำให้สินค้าหรือบริการนั้นขายได้

จะเห็นได้ว่าความหมายของกำไรมีหลากหลายขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้ที่จะวัด ในทางบัญชีกำไรหมายถึง การที่กิจการมีรายได้มากกว่าค่าใช้จ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีที่จะวัดผลประกอบการ มีการวัดกำไรได้หลายรูปแบบมีแนวความคิดหนึ่งของทางเศรษฐศาสตร์ที่วัดกำไรในรูปแบบของการเพิ่มขึ้นของทุน

เมธากุล เกียรติกระจายและศิลปพร ศรีจันเพชร (2547) ความหมายของผลกำไร ว่าผู้ที่สนใจในผลกำไรอาจให้ความหมายของผลกำไรแตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้ที่ต้องการวัดผลกำไร ความหมายของผลกำไรในแต่ละทัศนะมีดังนี้

1. กำไรทางเศรษฐศาสตร์

การวัดผลกำไรตามแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ หมายถึง การวัดมูลค่าส่วนที่เพิ่มขึ้นของสินค้าหรือบริการเนื่องจากการขาย ดังนั้น กำไรทางเศรษฐศาสตร์ จึงหมายถึง ผลต่างของราคายกกับต้นทุนขายหรือต้นทุนบริการ กำไรในความหมายนี้จะเป็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน เช่น เจ้าของ เจ้าหนี้ พนักงาน เป็นต้น

2. กำไรของกิจการ

กำไรของกิจการ หมายถึง กำไรที่เกิดจากการดำเนินงานของกิจการ กำไรดังกล่าวใช้วัดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ดังนั้น กำไรของกิจการจึงไม่ควรรวมรายการที่ไม่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน เช่น ดอกเบี้ยที่จ่ายให้เจ้าหนี้ ซึ่งเป็นผลตอบแทนจากการใช้เงินทุน หรือเงินปันผลที่จ่ายให้ผู้ถือหุ้น หรือภาษีอากรที่จ่ายให้รัฐบาล เป็นต้น ดังนั้น กำไรของกิจการ หมายถึง รายได้หักด้วยค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ไม่รวมดอกเบี้ย เงินปันผล และภาษีอากร กำไรในความหมายนี้จึงเป็นของเจ้าหนี้ ผู้ถือหุ้น และรัฐบาล

3. กำไรของผู้ลงทุน

จากแนวคิดตามข้อ 2 ทั้งเจ้าหนี้และผู้ถือหุ้นต่างก็เป็นผู้ลงทุนในกิจการ แต่เจ้าหนี้มีสิทธิเรียกร้องในสินทรัพย์เหนือกว่าผู้ถือหุ้น ดังนั้น กำไรในความหมายนี้จึงเป็นของเจ้าหนี้และผู้ถือหุ้น ซึ่งทั้งสองกลุ่มนี้ถือเป็นผู้ลงทุนประเภทถาวรของกิจการ

4. กำไรของผู้ถือหุ้น

โดยทั่วไป ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจว่ากำไรจากการดำเนินงานต้องเป็นของเจ้าของ เช่น กำไรของกิจการ (ซึ่งดำเนินธุรกิจในรูปแบบบริษัทจำกัด) ต้องเป็นของผู้ถือหุ้น กำไรในความหมายนี้จึงหมายถึงกำไรของกิจการหักด้วยดอกเบี้ยและภาษีอากร กำไรจึงเป็นของผู้ถือหุ้นสามัญและผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิ

5. กำไรของผู้ถือหุ้นสามัญ

กำไรในความหมายนี้ หมายถึง กำไรของผู้ถือหุ้นสามัญเท่านั้น เนื่องจากผู้ถือหุ้นสามัญเท่านั้นที่เป็นเจ้าของกิจการ และเป็นผู้มีสิทธิในการบริหารกิจการ ผู้ถือหุ้นสามัญจึงได้รับผลตอบแทนดังที่ได้แสดงไว้ในกำไรต่อหุ้น

โดยสรุปแล้ว กำไรดังกล่าวข้างต้นมีความหมายที่แตกต่างกันตามกลุ่มผู้รับประโยชน์ นอกจากนี้แนวคิดในการวัดผลกำไรก็มีหลายแนวคิด

2.1.1 วัตถุประสงค์ของการวัดผลกำไร

ผู้ใช้งบการเงินใช้ข้อมูลเกี่ยวกับกำไรในการวัดผลการดำเนินงาน หรือในการวัดผลด้านอื่น เช่น ผลตอบแทนจากการลงทุน หรือกำไรต่อหุ้น เป็นต้น

1. ผู้ใช้งบการเงินอาจใช้วัดผลกำไรในการคาดคะเนเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจและผลกำไรในอนาคต
2. ผู้ใช้งบการเงินอาจใช้ผลกำไรในการประเมินผลการบริหารงานของผู้บริหาร
3. ผู้ใช้งบการเงินอาจใช้ผลกำไรในการตัดสินใจขาย หรือถือเงินลงทุนในกิจการต่อไป
4. กิจการอาจใช้ผลกำไรในการกำหนดนโยบายที่สำคัญ เช่น นโยบายการจ่ายเงินปันผล การจ่ายภาษีเงินได้ เป็นต้น

2.1.2 ข้อควรพิจารณาในการวัดผลกำไรมีดังนี้

1. รายการใดควรรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเพื่อคำนวณหาผลกำไร
2. แนวคิดในการวัดผลกำไรที่แตกต่างกัน จะสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งบการเงินทุกกลุ่มที่เกี่ยวข้องหรือไม่
3. แนวคิดในการวัดผลกำไรแนวคิดใดที่ให้ผลกำไรใกล้เคียงกับกำไรทางเศรษฐศาสตร์ และจะสามารถใช้แนวคิดในการวัดผลกำไรทางเศรษฐศาสตร์แทนแนวคิดการวัดผลกำไรทางบัญชีได้หรือไม่

2.2 แนวคิดและทฤษฎีความสามารถในการทำกำไร

ศิริดา นวลประดิษฐ์ (2547) ความสามารถในการทำกำไร (Profitability) หมายถึง ความสามารถในการก่อให้เกิดกำไรขององค์กร การวิเคราะห์กำไรเป็นสิ่งสำคัญที่ควรพิจารณาสำหรับผู้ถือหุ้นถือผลกำไรที่จะได้รับซึ่งอยู่ในรูปของเงินปันผล กำไรยังมีความสำคัญต่อเจ้าหน้าที่ด้วย เนื่องจากถือเป็นแหล่งเงินทุนอันหนึ่งในการชำระหนี้ รวมทั้งผู้บริหารเองก็เป็นผู้ใช้กำไรในการวัดผลการดำเนินงานขององค์กรด้วย

ความสามารถในการทำกำไร หมายถึง เครื่องมือของกิจการที่ใช้ในการวัดความสามารถในการทำกำไรในอนาคตของกิจการ เพื่อดูว่ากำไรของกิจการสามารถดึงดูดเงินลงทุนจากภายนอกได้มากน้อยเพียงใด นักวิเคราะห์ทางการเงินใช้การวัดนี้เป็นการประเมินผลประกอบการของกิจการ โดยพิจารณาทั้งข้อมูลทางการเงิน ได้แก่ สินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของผู้ถือหุ้นและยอดขาย การที่กิจการนำเอาความสามารถในการทำกำไรมาช่วยในการวิเคราะห์จะช่วยให้มองภาพสถานการณ์การทำกำไรของกิจการได้ดียิ่งขึ้น

นักลงทุนให้ความสำคัญกับความสามารถในการทำกำไรมาก เพราะเป็นการมองอนาคตของกิจการที่จะลงทุนว่ากิจการเหล่านั้นจะให้ผลตอบแทนในอนาคตในรูปของเงินปันผลมากน้อยเพียงใด ซึ่งเรื่องดังกล่าวขึ้นอยู่กับความสามารถในการทำกำไรของกิจการ ถ้ากิจการมีความสามารถในการทำกำไรมาก แสดงว่านักลงทุนจะได้รับผลตอบแทนกลับคืนมาอย่างแน่นอน แต่ถ้ากิจการไม่มีความสามารถในการทำกำไรก็แสดงถึงผลขาดทุนที่จะเกิดขึ้นกับผู้ลงทุนนั่นเอง

เพชรี ชุมทรัพย์ (2550) ในการคำนวณความสามารถในการทำกำไร เพื่อใช้วัดประสิทธิภาพในการบริหารงานของกิจการว่าสามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้เพียงใด และความสามารถในการทำกำไรนั้นทำได้ 2 ประเภท คือ

1. การวัดความสามารถในการทำกำไรที่มีความสัมพันธ์กับยอดขาย
2. การวัดความสามารถในการทำกำไรที่มีความสัมพันธ์กับการลงทุน

ซึ่งทั้ง 2 ประเภทสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. การวัดความสามารถในการทำกำไรที่มีความสัมพันธ์กับยอดขาย คือ การวัดความสามารถในการทำกำไรจากอัตราส่วนที่เกิดจากการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของกำไรต่าง ๆ กับยอดขายเป็นอัตราส่วนที่คำนวณจากรายการในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ ซึ่งได้แก่อัตราส่วนต่อไปนี้

1.1 อัตราการทำกำไรเบื้องต้น (Gross Profit Margin) คือ อัตราส่วนระหว่างกำไรขั้นต้นกับยอดขาย โดยที่กำไรขั้นต้นนั้นคือกำไรที่เกิดขึ้นจากผลต่างระหว่าง ยอดขายกับต้นทุนขายผลิตภัณฑ์ของอัตราส่วนนี้จะบอกให้เราทราบว่ากิจการนั้นมีประสิทธิภาพในการบริหารงานด้านการขายและการจัดซื้อวัตถุดิบมาเพื่อผลิตและเพื่อขายมากน้อยเพียงใด หากอัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้นมีค่าสูงเมื่อเทียบกับอัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้นเฉลี่ยของค่าอุตสาหกรรมแสดงว่ากิจการมีประสิทธิภาพในการบริหารงานที่สูง หรือมีการบริหารงานด้านราคาและการจัดซื้อวัตถุดิบมาผลิตหรือขายอย่างมีประสิทธิภาพ

สูตรในการคำนวณ

$$\text{อัตรากำไรเบื้องต้น} = \text{กำไรขั้นต้น} / \text{ขาย} * 100$$

1.2 อัตรากำไรที่ได้จากการดำเนินงาน (Operating Profit Margin) คือ อัตราส่วนระหว่างกำไรจากการดำเนินงานกับยอดขาย ส่วนของกำไรจากการดำเนินงานเป็นกำไรที่ได้จากการนำเอาต้นทุนขาย ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารหักออกจากยอดขาย หากอัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงานมีค่าสูงเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรมก็แสดงว่ากิจการประสบความสำเร็จในการบริหารการขาย การจัดซื้อวัตถุดิบเพื่อผลิต เพื่อขาย รวมทั้งการควบคุมค่าใช้จ่ายด้านการขาย และด้านการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ

สูตรในการคำนวณ

$$\text{อัตรากำไรที่ได้จากการดำเนินงาน} = \text{กำไรจากการดำเนินงาน} / \text{ขาย} * 100$$

1.3 อัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin) คือ อัตราส่วนระหว่างกำไรสุทธิกับยอดขาย ผลลัพธ์ที่ได้จะบอกให้เราทราบว่ากิจการมีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพและดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้เพียงใด สามารถบ่งบอกและแสดงถึงผลตอบแทนของผู้ลงทุนที่จะได้รับ ดังนั้นในทุกกิจการต้องการให้อัตรากำไรสุทธิมีค่าสูง

สูตรในการคำนวณ

$$\text{อัตรากำไรสุทธิ} = \text{กำไรสุทธิ} / \text{ขาย} * 100$$

2. การวัดความสามารถในการทำกำไรที่มีความสัมพันธ์กับการลงทุน คือ การวัดความสามารถในการทำกำไรจากอัตราส่วนที่เกิดจากการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของรายการกำไรต่าง ๆ ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ กับรายการลงทุนต่าง ๆ ในงบแสดงฐานะการเงิน กล่าวคือ ทำให้ทราบว่าการลงทุนของกิจการได้ก่อให้เกิดประโยชน์ในรูปแบบของกำไรอย่างไร ซึ่งได้แก่อัตราส่วนต่อไปนี้

2.1 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมด (Return on Total Asset) คือ อัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถของกิจการในการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ของกิจการ เพื่อสร้างกำไร อัตราส่วนนี้ถือเป็นการวัดประสิทธิภาพในการใช้ทรัพย์สินทั้งหมดของกิจการ หากอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมดมีค่าสูงเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม แสดงว่ากิจการเกิดประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ทั้งหมดสูง

สูตรในการคำนวณ

$$\text{อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมด} = \text{กำไรสุทธิ} / \text{สินทรัพย์รวม} * 100$$

2.2 อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Total Equity) คือ อัตราส่วนระหว่างกำไรสุทธิกับส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนนี้จะวัดผลตอบแทนจากการลงทุนของผู้ถือหุ้น โดยเฉพาะ ผลลัพธ์ที่ได้บอกให้เราทราบถึงว่าเงินทุนของกิจการในส่วนของผู้ถือหุ้นได้นำไปลงทุนและได้บริหารการลงทุนเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อกิจการอย่างไร กล่าวคือ หากอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นของกิจการมีค่าสูงเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม แสดงว่ากิจการได้มีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพก่อให้เกิดกำไรที่สูง

สูตรในการคำนวณ

$$\text{อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น} = \text{กำไรสุทธิ} / \text{ส่วนของผู้ถือหุ้น} * 100$$

2.3 แนวคิดและทฤษฎีเงินลงทุน

นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะและคณะ (2554) เงินลงทุน หมายถึง ตราสารหนี้และตราสารทุนที่กิจการมีไว้ เพื่อเพิ่มความมั่งคั่งให้กับกิจการไม่ว่าจะอยู่ในรูปของส่วนแบ่งที่จะได้รับ เช่น ดอกเบี้ยค่าสิทธิ และเงินปันผล หรืออยู่ในรูปของราคาที่เพิ่มขึ้น หรือในรูปของประโยชน์ที่กิจการได้รับ เช่น ประโยชน์ที่ได้จากความสัมพันธ์ทางการค้า

เงินลงทุนในบริษัทย่อย หมายถึง เงินลงทุนในตราสารทุนของกิจการ ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของผู้ลงทุน (ซึ่งเป็นบริษัทใหญ่) บริษัทใหญ่ถือว่ามิอำนาจในการควบคุมเมื่อบริษัทใหญ่มีอำนาจในการออกเสียงเกินกว่ากึ่งหนึ่งในกิจการที่ไปลงทุนไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมโดยผ่านบริษัทย่อยอื่น ยกเว้นกรณีที่บริษัทใหญ่มีหลักฐานแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าอำนาจในการออกเสียงนั้นไม่ทำให้บริษัทใหญ่สามารถควบคุมกิจการดังกล่าวได้

เงินลงทุนในบริษัทร่วม หมายถึง เงินลงทุนในตราสารทุนของกิจการ ที่อยู่ภายใต้อิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญของผู้ลงทุนและไม่ถือเป็นบริษัทย่อยหรือส่วนได้เสียในการค้า ผู้ลงทุนถือว่ามิอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อกิจการที่ลงทุนไป เมื่อผู้ลงทุนมีอำนาจในการออกเสียง อย่างน้อยร้อยละ 20 ในกิจการที่ไปลงทุนไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ยกเว้นกรณีที่ผู้ลงทุนมีหลักฐานที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าอิทธิพลนั้นไม่เกิดขึ้น

เงินลงทุนในกิจการร่วมค้า หมายถึง เงินลงทุนในตราสารทุนของกิจการ ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมร่วมของผู้ร่วมค้า

รูปแบบของเงินลงทุน แบ่งเป็น 2 รูปแบบได้ดังนี้

1. เงินลงทุนในตราสารทุน เป็นการลงทุนในลักษณะเป็นเจ้าของกิจการ โดยผู้ลงทุนจะได้รับผลตอบแทนในรูปแบบเงินปันผล กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุน

ตราสารทุน เช่น หุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ ใบสำคัญแสดงสิทธิในหุ้นทุน ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นทุน ใบสำคัญแสดงสิทธิในหุ้นปันผล ตราสารหรือหลักฐานแสดงสิทธิในทรัพย์สินของโครงการจัดการลงทุน

2. เงินลงทุนในตราสารหนี้ เป็นการลงทุนในลักษณะเป็นการให้กู้ยืม โดยผู้ลงทุนจะได้รับผลตอบแทนในรูปแบบของดอกเบี้ยซึ่งมีกำหนดเวลาจ่ายที่แน่นอน เมื่อครบกำหนดเวลาได้ถอนผู้ลงทุนจะได้รับเงินคืนที่ลงทุนไปกลับคืนมา หรือผู้ลงทุนขายเงินลงทุนในตราสารหนี้ก่อนครบกำหนด อาจได้รับกำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุน

ตราสารหนี้ เช่น ตั๋วเงินคลัง ตั๋วสัญญาใช้เงิน พันธบัตรรัฐบาล หุ้นกู้ ใบสำคัญแสดงสิทธิในหุ้นกู้ ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นกู้ หุ้นกู้แปลงสภาพ

การลงทุนอย่างถูกวิธีและมีความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องช่วยให้เรามีโอกาสสร้างผลตอบแทนที่สูงขึ้นและสร้างความมั่งคั่งได้รวดเร็ว การลงทุนที่มีการกระจายการลงทุนอย่างดีจะช่วยลดความเสี่ยงจากความผันผวนของผลตอบแทนที่จะได้รับ จึงมีส่วนช่วยสนับสนุนให้เราบรรลุเป้าหมายทางการเงินได้เร็วขึ้น นอกจากนี้ เงินลงทุนยังสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาหรือขยายธุรกิจให้เจริญเติบโต เช่น การสร้างอาคารสำนักงาน - โรงงาน การซื้อเครื่องจักร การจ้างแรงงาน การซื้อวัตถุดิบ การขยายการผลิต เป็นต้น

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย การลงทุน หมายถึง การออมเพื่อให้ได้รับผลตอบแทนที่มากขึ้น ซึ่งเราจะต้องยอมรับความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นเช่นกัน การตัดสินใจนำเงินออมมาลงทุน จึงต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ และศึกษาหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี เพื่อให้ได้รับผลตอบแทนตามที่คาดหวังไว้และเพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากการลงทุน

เพชร ชุมทรัพย์ (2550) การลงทุน (Investment) หมายถึง การซื้ออสังหาริมทรัพย์หรือหลักทรัพย์ของบุคคลหรือสถาบัน ซึ่งให้ผลตอบแทนเป็นสัดส่วนกับความเสี่ยงตลอดเวลายาวนานประมาณ 10 ปีแต่อย่างต่ำไม่ต่ำกว่า 3 ปี

การลงทุนในหลักทรัพย์ หมายถึง การซื้อหลักทรัพย์ที่ได้มีการวิเคราะห์อย่างเหมาะสม และหลักทรัพย์ที่ผู้ลงทุนมีความพอใจในอัตราผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับ ทั้งนี้ได้คำนึงถึงความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดช่วงระยะเวลาการลงทุนนั้น

จากคำจำกัดความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า หลักทรัพย์ที่ลงทุนนั้นจะต้องเป็นหลักทรัพย์ของธุรกิจที่มีการซื้อขายอยู่แล้ว ซึ่งได้แก่ หุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิและพันธบัตรชนิดต่าง ๆ

การกำหนดนโยบายของการลงทุน ต้องเริ่มจากการกำหนดเป้าหมายของการลงทุนที่ชัดเจน ส่วนใหญ่กิจการมีเป้าหมายของการลงทุน เพื่อหวังผลตอบแทนในรูปของดอกเบี้ยหรือเงินปันผล เมื่อกิจการมีเป้าหมายการลงทุนที่ชัดเจนแล้ว จึงจะสามารถกำหนดว่ากิจการต้องการผลตอบแทนในรูปแบบใด ซึ่งผลตอบแทนที่กิจการต้องการจากการลงทุนจะทำให้กิจการเลือกสินทรัพย์การลงทุนได้อย่างเหมาะสม โดยการกำหนดนโยบายการลงทุนจะต้องครอบคลุมเป้าหมายการลงทุน อัตราผลตอบแทนที่ต้องการจากการลงทุน ระยะเวลาการลงทุน ประเภทของสินทรัพย์ที่จะลงทุน

ปัจจัยความสำเร็จในการลงทุน

1. ต้องมีความรอบรู้ ความฉลาดหลักแหลม ความสามารถในการวิเคราะห์และคาดการณ์อนาคตของธุรกิจต่าง ๆ

2. ต้องหมั่นค้นคว้าหาโอกาสในการลงทุน ต้องเป็นคนที่อ่านหนังสือมาก ก็จะมีโอกาสได้รู้จักและเข้าใจบริษัทจดทะเบียนต่าง ๆ เป็นอย่างดี ซึ่งจะเป็นพื้นฐานและข้อมูลสำคัญสำหรับการลงทุนที่จะประสบความสำเร็จ

3. ต้องมี EQ หรือความสามารถทางอารมณ์ที่จะควบคุมตนเองไม่ให้ผันผวนไปตามภาวะของตลาดและราคาหุ้น มีความสามารถที่จะคิดได้อย่างเป็นอิสระ และสามารถปฏิบัติตามแผนและนโยบายที่ได้วางไว้อย่างมั่นคง

ตราสารทางการเงินที่ซื้อขายในปัจจุบันสามารถแบ่งเป็น 4 ประเภท คือ ตราสารทุน (Equity) ตราสารหนี้ (Debt) หน่วยลงทุน (Unit Trust) และตราสารอนุพันธ์ (Derivatives) แต่ในที่นี้จะขอกล่าวเฉพาะตราสารทุน

สถาบันพัฒนาความรู้ตลาดทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2548) ตราสารทุน (Equity) เป็นตราสารที่มีลักษณะแสดงความเป็นเจ้าของของกิจการหรือ เป็นตราสารที่มีสิทธิในการแปลงเป็นหุ้นสามัญ ตราสารทุนแบ่งได้หลายประเภท ดังนี้

1. หุ้นสามัญ (Common Stock) เป็นหลักทรัพย์ที่แสดงความเป็นเจ้าของกิจการ ซึ่งออกโดยบริษัทมหาชนจำกัดที่ต้องการระดมเงินทุนจากประชาชน สัดส่วนของความเป็นเจ้าของถูกแบ่งตามจำนวนหุ้นและอัตราส่วนการถือหุ้น ซึ่งแสดงเป็นจำนวนหุ้นที่ถือเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนหุ้นที่ออกและจำนวนหุ้นที่มีทั้งหมด ในภาพรวมผู้ถือหุ้นสามัญจะมีสิทธิออกเสียงตามสัดส่วนของหุ้นที่ถืออยู่และจะได้รับผลตอบแทนในรูปของเงินปันผล แต่จะได้รับสิทธิเป็นลำดับสุดท้าย ภายหลังจากเจ้าหนี้

และผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิ ยิ่งไปกว่านั้นกรณีที่กิจการล้มละลายผู้ถือหุ้นสามัญจะมีสิทธิได้รับส่วนแบ่งที่เหลือหลังจากบริษัทจ่ายภาระผูกพันที่มีต่อผู้เรียกร้องอื่น ๆ แล้ว

2. หุ้นบุริมสิทธิ (Preferred Stock) เป็นหลักทรัพย์ที่ผู้ถือหุ้นมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจการ เช่นเดียวกับหุ้นสามัญ แต่ผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิจะมีสิทธิได้รับเงินปันผลก่อนผู้ถือหุ้นสามัญเสมอ โดยปกติเงินปันผลที่ระบุในหุ้นบุริมสิทธิจะเป็นจำนวนคงที่ และมักคิดเป็นร้อยละจากมูลค่าที่ตราไว้ ในภาพรวมแล้วหุ้นบุริมสิทธิมีลักษณะกึ่งหนี้กึ่งหุ้นสามัญ กล่าวคือ ผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิจะได้รับผลตอบแทนเป็นเงินปันผลในอัตราที่คงที่ ซึ่งในแง่ผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิจะไม่มีสิทธิในการตัดสินใจในการบริหารกิจการ

3. ใบสำคัญแสดงสิทธิ หรือวอแรนต์ (Warrant) เป็นตราสารที่ผู้ถือครองจะได้รับซื้อจองหลักทรัพย์ ซึ่งอาจจะเป็นหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หุ้นกู้ หรือตราสารอนุพันธ์ในราคาที่กำหนดเมื่อถึงเวลาที่ระบุไว้ ซึ่งอายุของใบสำคัญแสดงสิทธินี้มีอายุระหว่าง 5-10 ปี โดยสัญลักษณ์ที่มีการระบุไว้บนกระดานซื้อขายหลักทรัพย์ เพื่อแสดงว่าหลักทรัพย์นั้นเป็นใบสำคัญแสดงสิทธิ คือ -W หลังชื่อหลักทรัพย์ และอาจมีการระบุลำดับที่ออกของใบสำคัญแสดงสิทธิโดยบริษัทนั้น ๆ สำหรับใบสำคัญแสดงสิทธิที่ซื้อขายในประเทศไทยนั้น จะเป็นใบสำคัญแสดงสิทธิที่ให้ซื้อที่อ้างอิงกับหุ้นสามัญ หรือใบสำคัญแสดงสิทธิซื้อหุ้นสามัญเท่านั้น โดยบริษัทที่ออกใบสำคัญแสดงสิทธิจะต้องเป็นบริษัทแม่ของหุ้นสามัญที่ใบสำคัญแสดงสิทธิอ้างอิงถึง และการใช้สิทธิของผู้ถือใบสำคัญแสดงสิทธิจะทำให้บริษัทต้องจดทะเบียนหุ้นเพิ่มส่งผลให้จำนวนหุ้นสามัญในตลาดเพิ่มขึ้น ผู้ถือใบสำคัญแสดงสิทธิจะมีสิทธิในการซื้อหุ้นสามัญที่ออกใหม่ของบริษัท โดยจะต้องทำการจองซื้อหุ้นสามัญตามสิทธิที่มีอยู่ภายในกำหนดเวลาและระดับราคาที่กำหนดไว้ ตามปกติแล้วใบสำคัญแสดงสิทธิมักจะออกควบคู่กับหลักทรัพย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหุ้นบุริมสิทธิ ซึ่งจะเรียกหลักทรัพย์ดังกล่าวว่า หุ้นบุริมสิทธิชนิดมีใบสำคัญแสดงสิทธิ ทั้งนี้เพื่อให้หลักทรัพย์ดังกล่าวขายง่ายขึ้น ซึ่งในแง่ของผู้ลงทุนจะมีโอกาสได้รับส่วนแบ่งจากความเจริญก้าวหน้าของบริษัท หากมีการใช้สิทธิในใบสำคัญแสดงสิทธิซื้อหุ้นสามัญนั้น

4. ใบสำคัญแสดงสิทธิอนุพันธ์ (Derivative Warrant : DW) เป็นตราสารอนุพันธ์ประเภทหนึ่งที่ให้สิทธิแก่ผู้ซื้อ หรือผู้ถือในการซื้อหรือขายหลักทรัพย์ที่อ้างอิงตามราคาใช้สิทธิ จำนวน และภายในระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งอาจจะเป็นหลักทรัพย์หรือดัชนีหลักทรัพย์ก็ได้ ใบสำคัญแสดงสิทธิอนุพันธ์ในหลักทรัพย์เป็นตราสารอนุพันธ์ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับวอแรนต์แต่เป็นการให้สิทธิซื้อหลักทรัพย์ของบริษัทอื่น กล่าวคือ บริษัทที่ออกใบแสดงสิทธิอนุพันธ์ในหลักทรัพย์สามารถออกโดยบริษัทใดบริษัทหนึ่ง โดยมีหุ้นสามัญของบริษัทอื่นเป็นหลักทรัพย์อ้างอิง ในขณะที่บริษัทที่ออก

วอแรนที่จะต้องเป็นบริษัทเดียวกับบริษัทผู้ออกหลักทรัพย์อ้างอิง นอกจากนี้ใบสำคัญแสดงสิทธิอนุพันธ์ในหลักทรัพย์ อาจหมายถึงสิทธิที่จะได้รับเงินที่ได้จากส่วนต่างของราคาหลักทรัพย์โดยบริษัทอื่น ณ วัน เวลาใด หรือช่วงเวลาใดที่กำหนดตั้งแต่วันออกกับราคาที่กำหนดในใบสำคัญแสดงสิทธิอนุพันธ์ ทั้งนี้เฉพาะในกรณีที่ราคาของหลักทรัพย์ที่ออกโดยบริษัทอื่นสูงกว่าที่กำหนดในใบสำคัญแสดงสิทธิอนุพันธ์ กล่าวคือ ผู้ถือใบสำคัญแสดงสิทธิอนุพันธ์อาจจะใช้สิทธิโดยการรับชำระเงินเป็นส่วนต่างของราคาหลักทรัพย์ในขณะนั้นกับราคาที่กำหนด

5. ใบสำคัญแสดงสิทธิในการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุนที่โอนสิทธิได้ (Transferable Subscription Rights : TSR) เป็นตราสารที่บริษัทจดทะเบียนออกให้แก่ผู้ถือหุ้นทุกรายตามสัดส่วนจำนวนหุ้นที่ถือครองอยู่เดิม เพื่อให้ผู้ถือหุ้นใช้เป็นหลักฐานในการใช้สิทธิซื้อหุ้นเพิ่มทุนของบริษัท โดยผู้ถือหุ้นเดิมที่ไม่ประสงค์จะใช้สิทธิในการซื้อหุ้นเพิ่มทุน สามารถขายหรือโอนสิทธิให้แก่ผู้อื่นได้ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุนอื่นให้ได้มีโอกาสและทางเลือกในการลงทุนมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นการเสริมสภาพคล่องให้แก่หุ้นของบริษัท และช่วยให้บริษัทสามารถระดมทุนได้มากขึ้น หรือครบถ้วนตามเป้าหมายที่ต้องการด้วย นอกจากนี้ ยังแก้ปัญหาให้แก่ผู้ลงทุนต่างประเทศที่มีข้อจำกัดในการลงทุนเพิ่มด้วยวิธีจองซื้อหุ้นเพิ่มทุนที่บริษัทจดทะเบียนจัดสรรให้ โดยสามารถนำ TSR มาขายในตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้

6. ใบแสดงสิทธิในผลประโยชน์ที่เกิดจากหลักทรัพย์อ้างอิงไทย หรือเอ็นวีดีอาร์ (Non - Voting Depositary Receipt : NVDR) เป็นตราสารที่ออกโดยบริษัท ไทยเอ็นวีดีอาร์ จำกัด มีสถานะเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน โดยอัตโนมัติ และมีหลักทรัพย์อ้างอิงเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน สิทธิประโยชน์ของผู้ถือครอง จะได้รับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่เกิดจากหลักทรัพย์อ้างอิง ซึ่งได้แก่ หลักทรัพย์จดทะเบียน (อาจเป็นหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ ใบสำคัญแสดงสิทธิ) ที่มีคุณสมบัติไม่เข้าข่ายในการห้ามซื้อขาย ทั้งนี้สิทธิทางการเงินที่ผู้ถือใบแสดงสิทธิในผลประโยชน์ที่เกิดจากหลักทรัพย์อ้างอิงไทย ได้รับจะเหมือนกับการลงทุนในหุ้นของบริษัทจดทะเบียน ซึ่งได้แก่ เงินปันผล สิทธิในการซื้อหุ้นเพิ่ม แต่ผู้ถือ NVDR จะไม่มีสิทธิออกเสียงในที่ประชุมของบริษัทจดทะเบียน

7. ใบแสดงสิทธิในผลประโยชน์ที่เกิดจากหลักทรัพย์อ้างอิง (Depository Receipt : DR) เป็นตราสารที่ออกและเสนอขายโดยบริษัท สยามดีอาร์ จำกัด เป็นหลักทรัพย์ที่ให้สิทธิอ้างอิงอาจเป็นได้ทั้งหุ้นสามัญ หุ้นกู้ หุ้นกู้แปลงสภาพ ผู้ลงทุนที่ถือ DR จะได้รับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เช่นเดียวกับผู้ถือหุ้นของบริษัทจดทะเบียนทุกประการ ไม่ว่าจะเป็นสิทธิประโยชน์ทางการเงิน หรือสิทธิในการออกเสียงลงคะแนนในบริษัทจดทะเบียน ทั้งนี้ ในการออกเสียงลงคะแนน ผู้ถือใบแสดงสิทธิจะต้องมีสัญชาติไทยและออกเสียงลงคะแนนโดยผ่านบริษัท สยามดีอาร์ จำกัด เท่านั้น

2.4 แนวคิดและทฤษฎีเงินปันผล

เบญจมาศ ดีเจริญ (ออนไลน์) เงินปันผล หมายถึง เงินตอบแทนจากการลงทุนที่บริษัท จ่ายให้แก่ผู้ถือหุ้น ซึ่งจะจ่ายเป็นเงินสด สินทรัพย์ หรือเป็นหุ้นของบริษัทแล้วแต่กรณี ตามสภาพการณ์ที่บริษัทสามารถจ่ายเงินปันผลได้ต้องเป็นดังนี้ คือ

1. บัญชีกำไรสะสมต้องมียอดคงเหลือด้านเครดิตมากพอที่จะจ่ายเป็นเงินปันผลตามมติของคณะกรรมการบริหาร
2. ต้องมีเงินสดอยู่ในมือมากพอที่จะจ่ายเงินปันผลเป็นเงินสด ในกรณีจ่ายเป็นเงินสด
3. มีมติจากที่ประชุมใหญ่ ให้จ่ายเงินปันผล
4. ทุกครั้งที่มีการประกาศจ่ายเงินปันผลต้องตั้งสำรองตามกฎหมายไว้ 5% ของกำไรสุทธิประจำปีที่จะจ่าย จนกว่าเงินทุนสำรองจะมีจำนวนถึง 10% ของจำนวนทุนของบริษัท หรือมากกว่านั้น
5. เงินปันผลที่ยังไม่ได้รับหรือติดค้างอยู่ตามมาตรา 1205 ห้ามมิให้คิดดอกเบี้ยเอากับบริษัท
6. การจ่ายเงินปันผลจะจ่ายเฉพาะผู้ถือหุ้นที่ชำระค่าหุ้นครบแล้วเท่านั้น

2.4.1 นโยบายการจ่ายเงินปันผล

นโยบายการจ่ายเงินปันผลมีอยู่ 3 ประเภทด้วยกัน และการจ่ายเงินปันผลแต่ละประเภทมีผลต่อราคาหุ้นของบริษัทในลักษณะที่แตกต่างกัน นโยบายการจ่ายเงินปันผล ได้แก่

1. จำนวนเงินปันผลต่อหุ้นคงที่ (Stable amount pershar) การจ่ายเงินปันผลในลักษณะนี้ บริษัทจะจ่ายเงินปันผลต่อหุ้นเป็นจำนวนเงินที่แน่นอน จะมีการเปลี่ยนแปลงบ้างก็เป็นเพียงบางครั้ง บางคราว การเปลี่ยนแปลงจำนวนเงินปันผลต่อหุ้นที่จ่ายจะกระทำก็ต่อเมื่อผู้บริหารของบริษัทมีความเชื่อมั่นว่ากำไรของบริษัทมีแนวโน้มสูง บริษัทที่จ่ายเงินปันผลในลักษณะนี้มักเป็นบริษัทที่มีรายได้ค่อนข้างแน่นอน และมีฐานะการเงินมั่นคง
2. อัตราการจ่ายเงินปันผลคงที่ (Constant layout ratio) การจ่ายเงินปันผลตามนโยบายการจ่ายเงินปันผลในลักษณะนี้ จำนวนเงินปันผลที่จ่ายจะเป็นอัตราส่วนกับกำไรที่บริษัทได้รับในปีนั้น ๆ และอัตราส่วนนี้จะคงที่ เช่น กำหนดจ่ายปันผล 50% ของกำไรสุทธิ ถ้าบริษัทมีหุ้นสามัญที่ออกจำหน่ายทั้งหมด 200,000 หุ้นปี 2544 บริษัทมีกำไรสุทธิ 200,000 บาท กำไรสุทธิต่อหุ้น เท่ากับ 1 บาท บริษัทต้องจ่ายเงินปันผลหุ้นละ 0.50 บาท/ปี ดังนั้น จำนวนเงินปันผลจึงไม่แน่นอน และจะผันแปรไปตามกำไรที่บริษัทได้รับ บริษัทที่ยึดนโยบายการจ่ายเงินปันผลในลักษณะนี้ มักจะเป็นบริษัทที่มีกำไรไม่แน่นอน

3. จำนวนเงินปันผลปกติขั้นต่ำบวกเงินปันผลพิเศษ (Low regular and extra dividend) ตามวิธีนี้ บริษัทจะจ่ายเงินปันผลจำนวนหนึ่งเป็นประจำ หากปีใดบริษัทมีกำไรเกินกว่าปกติ บริษัทก็จะจ่ายเงินปันผลพิเศษให้จำนวนหนึ่งเป็นการเพิ่มเติม เงินพิเศษจำนวนนี้บริษัทถือว่าเป็นการจ่ายเงินรางวัลให้แก่ผู้ถือหุ้น เช่น ปี 2540 บริษัทมีกำไรสุทธิ 300,000 บาท จ่ายปันผลหุ้นละ 10 บาท ปี 2541 บริษัทมีกำไรสุทธิ 400,000 บาท จ่ายปันผลหุ้นละ 15 บาท (10+5) ปี 2542 บริษัทมีกำไรสุทธิ 500,000 บาท จ่ายปันผลหุ้นละ 18 บาท (10+8)

2.4.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อข้อกำหนดนโยบายเงินปันผล

1. ข้อกำหนดของกฎหมาย ได้กำหนดไว้ว่า กิจการจะจ่ายเงินปันผลจากกำไรในปีปัจจุบันหรือกำไรสะสมก็ได้ โดยการจ่ายเงินปันผลทุกครั้งต้องมีการจัดสรรกำไรตามที่กฎหมายกำหนดไว้

2. สภาพคล่อง ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจจ่ายเงินปันผล ถ้าหากเงินสดของกิจการและสภาพคล่องของกิจการดีก็สามารถจ่ายเงินปันผลได้ หากกิจการกำลังขยายการผลิต อาจจะไม่มีความคล่อง เนื่องจากกิจการต้องนำเงินสดไปลงทุนในสินทรัพย์ต่าง ๆ ดังนั้นต้องพิจารณาให้รอบคอบก่อนตัดสินใจจ่ายเงินปันผล

3. ความสามารถในการกู้ยืม ถ้ากิจการมีความสามารถในการกู้ยืมสูง ทำให้กิจการไม่จำเป็นต้องเก็บเงินสดไว้มาก กิจการจึงไม่สามารถจ่ายเงินปันผลได้ เพราะกิจการไม่ได้จัดเก็บเงินสดไว้

4. เสถียรภาพของกำไร ถ้าหากกำไรที่กิจการทำได้สม่ำเสมอ ก็สามารถพยากรณ์ถึงกำไรล่วงหน้าที่จะได้ พร้อมทั้งสามารถจ่ายเงินปันผลในอัตราส่วนที่สูงกว่ากิจการที่มีกำไรไม่แน่นอน

5. ความจำเป็นในการชำระหนี้ ถ้ากิจการเลือกนำเงินสดไปชำระหนี้ ดังนั้นต้องมีการกั้นเงินสดจากกำไรไว้เพื่อนำไปชำระหนี้ จึงทำให้กิจการไม่สามารถจ่ายเงินปันผลได้ หรือจ่ายได้จำนวนน้อย

6. ข้อจำกัดในสัญญาเงินกู้

- การจ่ายเงินปันผลจะนำเอากำไรที่เกิดขึ้นหลังวันลงนามในสัญญามาจ่ายได้แต่ไม่สามารถนำเอากำไรสะสมปีก่อนมาจ่ายเงินปันผลได้

- กิจการจะไม่จ่ายเงินปันผล ถ้าหากเงินทุนหมุนเวียนสุทธิต่ำกว่าระดับที่กิจการกำหนดไว้

- การออกหุ้นกู้หรือการกู้เงิน อาจมีข้อตกลงในการจำกัดจำนวนการจ่ายเงินปันผล การจำกัดจำนวนเงินปันผลจ่ายนี้ก็เพื่อจะเพิ่มความสามารถในการชำระหนี้คืน

7. การควบคุม เมื่อกิจการจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้น ก็จะทำให้กำไรสะสมอาจมีไม่เพียงพอในการขยายการลงทุน ดังนั้นกิจการจำเป็นต้องจัดหาเงินทุนจากแหล่งภายนอก เช่น ออกหุ้นกู้ หนี้บุริมสิทธิหรือหุ้นสามัญจำหน่าย ถ้ากิจการเลือกจัดหาเงินทุนโดยการจำหน่ายหุ้นสามัญเพิ่มขึ้น

ถ้าผู้ถือหุ้นเดิมไม่สามารถซื้อหุ้นสามัญได้เพิ่มขึ้น ก็จะมีผลกระทบต่อสิทธิและอำนาจในการควบคุมกิจการของผู้ถือหุ้นเดิม

8. ฐานะทางภาษีของผู้ถือหุ้น การจ่ายเงินปันผลของกิจการ จะมีผลกระทบต่อภาษีของผู้ถือหุ้น เพราะเงินปันผลที่ผู้ถือหุ้นได้รับจะต้องนำไปคำนวณเพื่อเสียภาษี หากผู้ถือหุ้นได้รับเงินปันผลมากจะทำให้เสียภาษีสูง ดังนั้น ผู้ถือหุ้นอาจพอใจให้กิจการนำกำไรไปลงทุนมากกว่าจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้น หรือให้คงกำไรไว้ในรูปกำไรสะสม ซึ่งมีผลทำให้ราคาตลาดของหุ้นสามัญนั้นสูงขึ้น ผู้ถือหุ้นจะได้รับกำไรจากการขายหุ้น (capital gain) ซึ่งทำให้พอใจมากกว่ารับรายได้ในรูปของเงินปันผล เพราะอัตรากำไรที่เก็บจากเงินปันผลจะสูงกว่าอัตรากำไรที่เก็บจากกำไรจากการขายหุ้น

9. ภาวะเงินเฟ้อ ในภาวะเศรษฐกิจตกต่ำเงินเฟ้อจะมีผลต่อการลงทุนในสินทรัพย์ในอุดมคติ ถ้าสินทรัพย์ล้ำสมัยเงินทุนที่มาจากค่าเสื่อมราคาสามารถนำไปเป็นแหล่งเงินทุนได้ ถ้าต้นทุนในสินทรัพย์มีมูลค่าสูงขึ้น เงินทุนจากการตัดค่าเสื่อมราคาจะไม่เพียงพอ ทำให้ต้องนำผลกำไรมาทดแทนจึงมีผลต่อการจ่ายเงินปันผลน้อยลงได้

10. อัตราการขยายตัวของสินทรัพย์ หากกิจการมีการขยายตัวสูงต้องใช้เงินทุนมาก กิจการจะต้องกั้นเงินกำไรไว้ในรูปของกำไรสะสมจำนวนมาก ทำให้จ่ายเงินปันผลได้น้อยลง

2.4.3 ประเภทของการจ่ายปันผล

1. เงินสดปันผล (Cash dividend) การจ่ายเงินปันผลเป็นเงินสดเป็นวิธีที่นิยมปฏิบัติของกิจการ ในกรณีที่กิจการมีสภาพคล่องเพียงพอที่จะจ่ายได้เพราะการจ่ายเงินปันผลเป็นเงินสดจะทำให้กำไรสะสมและเงินสดของกิจการลดลง ดังนั้น การจ่ายเงินสดปันผลต้องระวังไม่ให้จ่ายมากเกินไปจนทำให้กระทบกระเทือนเงินทุนหมุนเวียนของกิจการได้

2. หุ้นปันผล (Stock dividend) เป็นการจ่ายเงินปันผลในรูปของหุ้นสามัญออกใหม่ ซึ่งเรียกว่า หุ้นปันผล ซึ่งกิจการจะกำหนดจำนวนหุ้นที่จ่ายให้ผู้ถือหุ้นตามสัดส่วนของหุ้นที่ผู้ถือหุ้นถืออยู่ เช่น การจ่ายหุ้นปันผลร้อยละ 10 หมายความว่า ผู้ถือหุ้นอยู่ 100 หุ้น จะได้รับหุ้นปันผล 10 หุ้น นั่นคือกิจการจะต้องจดทะเบียนเพิ่มทุน โดยมีจำนวนหุ้นเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 10 การจ่ายหุ้นปันผลไม่ส่งผลกระทบต่อมูลค่าส่วนของผู้ถือหุ้นในงบแสดงฐานะการเงิน แต่จำนวนกำไรสะสมจะลดลง ในขณะที่มูลค่าหุ้นสามัญจะเพิ่มขึ้นในจำนวนที่เท่ากัน

3. การแยกหุ้น (Stock splits) การจ่ายเงินปันผลวิธีนี้ จะทำให้จำนวนหุ้นสามัญที่ผู้ถือหุ้นอยู่มีจำนวนมากขึ้น เช่น แยกหุ้นจาก 1 เป็น 10 หมายความว่า ผู้ถือหุ้นเดิมจะได้รับหุ้นเพิ่มขึ้น 9 หุ้นต่อหุ้นที่ถืออยู่ 1 หุ้น โดยมูลค่าที่ตราไว้จะลดลงเหลือ 1/10 ด้วย คือหากมูลค่าเดิมที่ตราไว้ 100 บาทต่อหุ้น เมื่อแยกหุ้นแล้วจะเท่ากับ 10 บาทต่อหุ้น การแยกหุ้นไม่ส่งผลกระทบต่อมูลค่าส่วนของผู้ถือหุ้นใน

งบแสดงฐานะการเงิน จำนวนกำไรสะสมและมูลค่าหุ้นสามัญรวมยังคงเดิม เพียงแต่จำนวนหุ้นจะมากขึ้นและมีราคามูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้นลดลง วิธีการแยกหุ้นนี้จะสร้างความพอใจแก่ผู้ถือหุ้น เพราะเมื่อบริษัทมีกำไรมาก การจ่ายปันผลสูง และมีความเจริญเติบโตในอัตราที่ดีแล้วจะทำให้ราคาตลาดของหุ้นอยู่ในระดับที่สูงมาก

4. การซื้อหุ้นกลับคืน (Stock repurchase) การที่ธุรกิจนำเงินกำไรส่วนที่เก็บไว้ในรูปกำไรสะสมหรือเงินที่ได้จากการก่อหนี้ไปซื้อหุ้นสามัญที่ออกจำหน่ายแล้ว ทำให้หุ้นสามัญมีจำนวนน้อยลง ถ้าปัจจัยอื่นคงที่และสมมติว่าการซื้อหุ้นคืนไม่กระทบต่อความสามารถทำกำไรของธุรกิจ จะทำให้กำไรต่อหุ้นเพิ่มขึ้น เมื่อกำไรต่อหุ้นเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้ราคาตลาดของหุ้นสามัญสูงขึ้น ถ้าธุรกิจนำเงินที่เก็บไว้ในรูปกำไรสะสมไปซื้อหุ้นกลับคืน ทำให้การจ่ายเงินปันผลลดน้อยลง แต่ถ้านักลงทุนขายหุ้นจะได้รับกำไรจากการขายหุ้นเนื่องจากราคาตลาดสูงขึ้น กำไรจากการขายหุ้นชดเชยได้พอดีกับเงินปันผลจ่ายที่น้อยลง การซื้อหุ้นกลับคืนจะกระทำเมื่อกิจการมีเงินทุนเหลือใช้เป็นการถาวร หรือต้องการลดจำนวนหุ้นสามัญที่หมุนเวียนในตลาดลง เพื่อให้ราคาตลาดหุ้นสามัญสูงอีก หรือเพิ่มอำนาจการควบคุมกิจการ เพื่อป้องกันมิให้ผู้ถือหุ้นขายหุ้นให้กับบริษัทอื่น กิจการสามารถซื้อหุ้นกลับคืนมาได้ หุ้นที่ซื้อคืนนี้ เรียกว่า Treasury stock

5. การรวมหุ้น (Reverse split) บริษัทสามารถทำการลดจำนวนหุ้นสามัญลงและเพิ่มมูลค่าที่ตราไว้ต่อหุ้นได้ การลดจำนวนหุ้นลงนี้ทำได้โดยการรวมหุ้น ซึ่งจะเกิดขึ้นในกรณีที่ราคาตลาดของหุ้นต่ำมาก ธุรกิจก็จะทำการรวมหุ้นเพื่อให้จำนวนหุ้นในมือของผู้ถือหุ้นลดจำนวนลง ราคาตามมูลค่าของหุ้นจะเพิ่มขึ้น อันมีผลทำให้ราคาตลาดของหุ้นสูงขึ้น

2.4.4 ประเด็นที่ต้องพิจารณาในการจ่ายเงินปันผล

คณะกรรมการของบริษัทต้องทำการประชุมเพื่อหาข้อตกลงว่าในปีที่จะมีการจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นจะทำการจ่ายในลักษณะใดและจ่ายเป็นจำนวนเงินเท่าไร โดยสิ่งที่คณะกรรมการของบริษัทต้องคำนึงถึง คือ กำไรสุทธิของกิจการ ถ้ากิจการมีกำไรสุทธิมากพอและในปีนั้น ๆ และกิจการไม่มีแผนในการลงทุนเพื่อขยายกิจการจะสามารถจ่ายเป็นเงินสดได้ แต่ต้องดูว่ากิจการต้องนำเงินกำไรไปชำระหนี้หรือไม่ ถ้ากิจการเลือกนำเงินกำไรไปชำระหนี้ก็จะทำให้ในปีนั้นกิจการไม่สามารถจ่ายเงินปันผลได้หรือจ่ายเงินปันผลได้เป็นจำนวนเงินที่น้อย แต่ถ้าบริษัทมีแผนที่จะมีการนำเงินสดไปใช้ในการขยายกิจการก็สามารถเปลี่ยนมาจ่ายเป็นหุ้นแทนได้แล้วแต่ความเหมาะสมและเพื่อไม่ให้กระทบเงินสดที่กิจการนำไปใช้ในการขยายกิจการอีกด้วย

2.4.5 วัตถุประสงค์ของการกำหนดนโยบายเงินปันผล

ในแต่ละปีคณะกรรมการของบริษัทต้องกำหนดนโยบายการจ่ายเงินปันผลเพื่อพิจารณาว่าการจ่ายเงินปันผลแบบใดที่ส่งผลดีกับผู้ลงทุน เพราะความคาดหวังของผู้ลงทุนนั้นแตกต่างกันเนื่องจากผู้ลงทุนบางคนอาจไม่พอใจถ้ากิจการนำเงินกำไรไปลงทุนเพื่อให้ได้ผลตอบแทนเพิ่มขึ้น แต่ผู้ลงทุนบางคนอาจไม่สนใจว่ากิจการจะมีนโยบายการจ่ายเงินปันผลอย่างไร เนื่องจากราคาตลาดของหุ้นเพิ่มสูงขึ้นถึงแม้ในปีนั้นกิจการจะไม่จ่ายเงินปันผลก็ตาม และการกำหนดนโยบายการจ่ายเงินปันผลต้องดูว่าจะส่งผลดีต่อกิจการเองอย่างไร เพื่อไม่ให้กระทบกับนโยบายการบริหารของกิจการ ความคล่องตัวทางการเงินของกิจการ ความสามารถในการกู้ยืมของกิจการเพราะสิ่งเหล่านี้อาจส่งผลต่อโครงสร้างเงินทุนของกิจการก็เป็นได้ ถ้ากิจการไม่รู้จักรจัดการบริหารจัดการทางการเงินของกิจการ

2.4.6 วันที่เกี่ยวข้องกับการประกาศจ่ายเงินปันผล

1. วันประกาศจ่ายเงินปันผล (Date of declaration) คือวันที่คณะกรรมการของบริษัทประกาศจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้น ข้อความที่ประกาศนี้จะบอกถึงจำนวนเงินปันผลต่อหุ้น วันลงทะเบียน และวันที่จะจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นที่มีสิทธิ ซึ่งทำให้เงินปันผลมีสภาพเป็นหนี้สินของบริษัททันทีและเป็นผลให้กำไรสะสมของบริษัทลดลงทันทีเช่นกัน บริษัทจะต้องมีการบันทึกบัญชีเดบิตกำไรสะสมและตั้งบัญชีหนี้สิน โดยเครดิตบัญชีเงินปันผลค้างจ่าย

2. วันที่บันทึกชื่อผู้มีสิทธิได้รับเงินปันผล (Date of record) วันที่บริษัทปิดการโอนหุ้นเพื่อทำบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นที่มีสิทธิจะได้รับเงินปันผลที่บริษัทได้ประกาศจ่ายแล้ว โดยปกติทั่วไปจะกำหนดช่วงเวลาการปิดโอนหุ้นเพื่อทำบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นที่มีสิทธิไว้ 4 วัน และจะต้องซื้อขายหุ้นกันก่อน Record Date และจะปิดรายชื่อหลังประกาศจ่าย 2-3 สัปดาห์ และจะไม่มีมีการบันทึกบัญชี

3. วันจ่ายเงินปันผล (Date of payment) เป็นวันที่บริษัททำการจ่ายเงินปันผลให้กับผู้ถือหุ้นที่มีชื่อปรากฏอยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิจะได้รับเงินปันผลของบริษัท โดยปกติจะกำหนดหลังวัน Record Date ประมาณ 2-3 สัปดาห์ บริษัทจะต้องบันทึกโดยยกเลิกบัญชีเงินปันผลค้างจ่าย โดยบันทึกเดบิตเงินปันผลค้างจ่าย เครดิตบัญชีเงินสด/บัญชี สิทธิทรัพย์หรือบัญชีหุ้นทุน

2.4.7 หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการจ่ายเงินปันผลของบริษัทมหาชนจำกัด พระราชบัญญัติ

บริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535

1. ถ้ากิจการยังมีผลขาดทุนสะสมอยู่ ห้ามกิจการจ่ายเงินปันผล (มาตรา 115)
2. ถ้าในปีใดกิจการมีการจ่ายเงินปันผล ให้กิจการแบ่งเงินปันผลตามจำนวนหุ้น เป็นหุ้นละเท่า ๆ กัน (มาตรา 115)

3. ถ้าในปีใดกิจการมีกำไรมากพอสมควร คณะกรรมการของบริษัทอาจมีการจ่ายเงินปันผลระหว่างปีให้กับผู้ถือหุ้นได้ แต่ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามข้อบังคับของบริษัท (มาตรา 115)
4. การจ่ายเงินปันผลของกิจการให้จัดทำภายในหนึ่งเดือนนับตั้งแต่วันที่ ที่ประชุมผู้ถือหุ้น หรือคณะกรรมการลงมติ และให้มีการแจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้ถือหุ้นพร้อมกับให้โฆษณาคำบอกกล่าวการจ่ายเงินปันผลในหนังสือพิมพ์ด้วย (มาตรา 115)
5. กิจการต้องทำการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี ไม่ต่ำกว่าร้อยละห้าของกำไรสุทธิ จนกว่าทุนสำรองนี้มีจำนวนไม่ต่ำกว่าร้อยละสิบของทุนจดทะเบียน (มาตรา 116)
6. ถ้ากิจการยังขายหุ้นไม่ครบตามจำนวนที่ได้จดทะเบียนไว้ หรือกิจการได้ทำการจดทะเบียนเพิ่มทุนแล้ว กิจการสามารถจ่ายเงินปันผลได้ทั้งหมดหรือบางส่วน (มาตรา 117)
7. ถ้ากิจการจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นโดยฝ่าฝืน มาตรา 115 มาตรา 116 หรือ มาตรา 117 ทำให้เจ้าหน้าที่ของกิจการเสียหาย เจ้าหน้าที่สามารถฟ้องร้องผู้ถือหุ้นให้คืนเงินปันผลที่ได้รับจากกิจการ โดยเจ้าหน้าที่ต้องฟ้องภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ประชุมผู้ถือหุ้นลงมติ แต่ผู้ถือหุ้นคนใดได้รับเงินปันผลไปแล้วโดยสุจริต เจ้าหน้าที่จะบังคับให้ผู้ถือหุ้นคืนเงินไม่ได้ (มาตรา 118)

2.5 แนวคิดและทฤษฎีรายการนอกงบแสดงฐานะการเงิน

กรณี ฉวีวานิชกุล (2550) รายการนอกงบแสดงฐานะการเงิน หมายถึง รายการที่ทำให้หนี้สินทั้งหมดของกิจการเพิ่มขึ้น โดยที่ผลจากการทำรายการดังกล่าวนั้น ไม่ปรากฏให้เห็นในงบแสดงฐานะการเงินของกิจการ ซึ่งการกระทำที่เกิดขึ้นนั้นมีเจตนาที่จะปกปิดภาระผูกพันที่มีอยู่ในปัจจุบันของกิจการ ภาระหนี้สินอันอาจจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยหลีกเลี่ยงไม่ให้รายการดังกล่าวปรากฏรวมกับยอดหนี้สิน ในงบแสดงฐานะการเงินของกิจการได้

แม้บทการบัญชี หนี้สิน หมายถึง ภาระผูกพันในปัจจุบันของกิจการ ภาระผูกพันดังกล่าวเป็นผลของรายการค้าที่เกิดขึ้นแล้วในอดีต ซึ่งการชำระภาระผูกพันนั้น มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ ว่า กิจการจะสูญเสียทรัพยากรที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต

ประเภทของรายการนอกงบแสดงฐานะการเงิน มีดังนี้

1. การรายงานรายได้ที่สูงกว่าความเป็นจริง เป็นการบันทึกรายได้ให้สูงเกินไปจะส่งผลกระทบต่อห้างการเงินของกิจการแสดงผลกำไรสูงกว่าความเป็นจริง ซึ่งขัดแย้งกับหลักแนวความคิดตามแม้บทการบัญชีที่ว่าด้วยหลักความระมัดระวัง ถึงแม้ว่าหลักมาตรฐานการบัญชีการรับรู้รายการสามารถแยกหนี้สินกับรายได้ชัดเจนแต่ในทางปฏิบัตินั้นเป็นเรื่องยาก ดังนั้นในมุมมองของฝ่ายบริหารมักจะมีแนวโน้มที่พยายามจะปกปิดรายการหนี้สินไม่ให้ปรากฏอยู่ในรายงานการเงิน รายการเงินสด

ที่กิจการได้รับมาอาจจะไม่มีลักษณะเป็นรายได้ที่เบ็ดเสร็จเด็ดขาดเพราะกิจการอาจยังมีภาระที่ต้องดำเนินการตามเงื่อนไข และอาจจะต้องคืนเงินที่ได้รับมาให้แก่ลูกค้าในกรณีที่กิจการผิดสัญญา เช่น เงินค้ำมัดจำค่าสินค้าหรือค่าบริการล่วงหน้า แต่กิจการก็มักจะเสี่ยงที่จะบันทึกรายการนี้เป็นหนี้สิน โดยจะถือว่ารายการนี้เป็นรายได้ของกิจการทันที ตัวอย่างของรายการเหล่านี้ ได้แก่ การบันทึกเงินสดที่ได้รับเงินชำระล่วงหน้าจากลูกค้าเป็น “รายได้” ทั้งจำนวนแทนที่จะบันทึกเป็น “รายได้ล่วงหน้า” การบันทึกเงินสดที่ได้รับจากการขายสิทธิการเป็นสมาชิกสโมสร หรือ สนามกอล์ฟ โดยบันทึกรายการเป็น “รายได้” ทั้งจำนวนทั้งที่ลูกค้าอาจชำระเงินมาเพียงบางส่วน หรือ ยังไม่ได้ผ่านการพิจารณา หรือ ไม่มีหลักประกันใดว่าลูกค้าจะมาชำระเต็มจำนวน และลูกค้าสามารถยกเลิกการสมัครนี้ได้

2. การไม่บันทึกหนี้สินที่คาดว่าจะเกิดขึ้น หรือหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นในภายหน้า จากความหมายของ “หนี้สิน” ที่กล่าวว่าเป็นภาระผูกพันที่กิจการต้องกระทำหรือส่งมอบทรัพยากรเชิงเศรษฐกิจหรือให้บริการ อย่างหนึ่งอย่างใดในอนาคต วิธีที่กิจการจะซ่อนหนี้สิน คือกิจการจะไม่แสดงรายการหนี้สินให้ครบถ้วน โดยการตกแต่งบัญชี หลีกเลี่ยงการบันทึกหนี้สินไม่ว่าจะเป็นหนี้สินที่เกิดขึ้นแล้ว หรือ หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ตามหลักแนวคิดเกี่ยวกับ ความระมัดระวังรอบคอบ กิจการจะต้องประมาณการจำนวนหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ถึงแม้ว่าจะยังไม่มีหลักฐานที่บ่งชี้แน่ชัดว่าจะเกิดความเสียหายจำนวนเท่าใดก็ตาม กิจการจะต้องบันทึกประมาณการหนี้สินนั้น หากรายการดังกล่าวเข้าเงื่อนไขครบทั้ง 2 ประการ ดังนี้

1) มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ของการสูญเสียทรัพยากรเชิงเศรษฐกิจ

2) สามารถประมาณตัวเลขหรือยอดเงินได้อย่างสมเหตุสมผล (Reasonably Estimated) แต่ถ้าหากรายการนั้นเข้าเงื่อนไขเพียงข้อใดข้อหนึ่ง กิจการจะต้องมีการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวในหมายเหตุประกอบงบการเงิน หากรายการนั้นมีโอกาสเกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล (Reasonably Possible) แม้ว่าการสูญเสียทรัพยากรเชิงเศรษฐกิจในอนาคตจะประมาณได้ หรือไม่สามารถประมาณได้ กิจการก็ควรมีการเปิดเผยไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินเช่นกัน ตัวอย่างภาระผูกพันที่กิจการมักจะไม่ทำการบันทึกและเปิดเผยในรายงานการเงิน ได้แก่ ค่าตอบแทนพิเศษแก่คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร หนี้สินอันอาจเกิดขึ้นหากกิจการแพ้คดีความซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณา ดังนั้น จะเห็นได้ว่าหากกิจการใดก็ตามพยายามที่จะแสดงผลรายได้ให้สูงกว่าความเป็นจริง ถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติที่ขัดแย้งต่อหลักแนวคิดเกี่ยวกับความระมัดระวัง รอบคอบอย่างชัดเจน ย่อมส่งผลเสียต่อผู้ใช้รายงานการเงิน โดยเฉพาะผู้ลงทุน ซึ่งเป็นผลจากการประเมินราคาของหลักทรัพย์สูงกว่าความเป็นจริงและตัดสินใจ

ลงทุนซื้อหลักทรัพย์นั้นในราคาที่แพงเกินกว่ามูลค่าที่แท้จริง และในที่สุดนักลงทุนเหล่านั้นก็จะประสบปัญหาขาดทุนเมื่อความจริงปรากฏขึ้นในภายหลัง

3. การไม่เปิดเผยภาระผูกพันที่มีอยู่ในปัจจุบัน หรือภาระหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต การละเมิดหลักแนวคิดเนื้อหาสาระสำคัญกว่ารูปแบบเพื่อเป็นการบิดเบือนข้อเท็จจริง และปกปิดเนื้อหาของรายการ โดยไม่เปิดเผยถึงภาระผูกพันที่มีอยู่ในปัจจุบัน หรือภาระหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตของกิจการต่าง ๆ ประกอบด้วยประเด็น ดังต่อไปนี้

3.1 ภาระหนี้สินจากการทำสัญญาเช่าระยะยาว (Leasing) การแบ่งประเภทสัญญาเช่าระยะยาวจะมีผลให้กิจการมีวิธีในการบันทึกบัญชีที่แตกต่างกัน สัญญาเช่าที่มีลักษณะเป็นสัญญาเช่าทางการเงิน (Financial Lease) ผู้เช่าจะต้องบันทึกสินทรัพย์ที่เช่าเป็นสินทรัพย์ของผู้เช่าและบันทึกหนี้สินจากการเช่าเต็มจำนวน ถึงแม้ว่ากิจการที่เช่าสินทรัพย์นั้นยังไม่ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ในสินทรัพย์นั้นทางกฎหมาย การหลีกเลี่ยงที่จะบันทึกหนี้สินของกิจการก็คือ การทำสัญญาเช่าระยะยาวที่ไม่เข้าเงื่อนไขของสัญญาเช่าการเงิน นั่นก็คือ สัญญาเช่าจากการดำเนินงาน (Operating Lease) โดยจะอาศัยรูปแบบทางกฎหมายในการทำสัญญาที่มีลักษณะเป็นการให้เช่าสินทรัพย์ แต่กิจการสามารถนำสินทรัพย์นั้นไปใช้เสมือนเป็นสินทรัพย์ของกิจการเอง ทำให้กิจการไม่ต้องบันทึกทั้งสินทรัพย์และหนี้สินในงบแสดงฐานะการเงิน แต่ค่าเช่าจากการดำเนินงานจะถือเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ซึ่งจะปรากฏอยู่ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จของกิจการ ถึงแม้ว่ามาตรฐานการบัญชีจะกำหนดให้กิจการที่มีสัญญาเช่าจากการดำเนินงานปกติจะต้องเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน แต่ผลจากวิธีการบันทึกบัญชีที่แตกต่างกับสัญญาเช่าการเงิน ทำให้งบการเงินของกิจการ แสดงสถานภาพที่แตกต่างกันไปโดยงบการเงินของกิจการที่ใช้วิธีทางการบัญชีที่ต่างกันจะไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้ จนกว่าจะมีการปรับปรุงให้มีการบันทึกบัญชีที่เหมือนกัน ทำให้ผู้ใช้งบการเงินที่อาจจะไม่ทราบถึงผลกระทบของการเช่าเป็นอย่างดีต้องเป็นฝ่ายเสียประโยชน์จากการใช้งบการเงินของกิจการนั้น ๆ ได้ การกระทำในลักษณะนี้ถือเป็นการจัดหาเงินทุนนอกงบดุล (Off-Balance Sheet Financing) ประเภทหนึ่ง เพราะผลจากการทำสัญญาเช่าจากการดำเนินงานปกติจะช่วยในการปรับปรุงอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนทุนหมุนเวียน รวมไปถึงอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อดอกเบี้ยจ่ายของกิจการให้ดูดีขึ้น จึงทำให้ดูเหมือนว่าสถานะทางการเงินของบริษัทมีความแข็งแกร่งในสายตาของผู้ใช้งบการเงิน

3.2 ภาระหนี้สินจากการทำสัญญาซื้อสินค้าในระยะยาว (Take or Pay Contract) ถ้าหากกิจการมีการทำสัญญาผูกพันเกี่ยวกับการซื้อสินค้าในระยะยาว จะต้องมีการเปิดเผยรายละเอียดถึงข้อผูกพัน และภาระการใช้จ่ายเงินเพื่อจัดซื้อจากสัญญาดังกล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

โดยเฉพาะหนี้สินที่ไม่ได้บันทึกไว้ อย่างไรก็ตามลักษณะของรายการค้าประเภทนี้ อาจมีบางกิจการ ใจปิดบังผู้ใช้งบการเงิน โดยไม่มีการบ่งชี้ให้เห็นถึงภาระหนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้นนี้ให้ชัดเจน

3.3 ภาระหนี้สินจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และ ผลตอบแทนอื่น ๆ ที่ให้กับพนักงาน เป็น หนี้สินที่กิจการต้องแสดงในงบแสดงฐานะการเงินรายการหนึ่ง ซึ่งภาระหนี้สินของกิจการจากกองทุน สำรองเลี้ยงชีพ รวมไปถึงผลตอบแทนอื่น ๆ ที่ให้กับพนักงานของกิจการภายหลังการเกษียณหรือออก จากงานจากกองทุนที่กิจการได้มีการกันไว้ เพื่อให้แก่พนักงานที่ทำงานครบตามเงื่อนไขเวลาที่ กำหนดไว้ จะต้องมีการบันทึกเป็นหนี้สินของกิจการ เนื่องจากเป็นภาระผูกพันที่กิจการมีต่อลูกจ้างแต่ ในบางกรณีกิจการจะทำการจ่ายเงินทุนสำรองเลี้ยงชีพและบำนาญให้แก่บุคคลภายนอก เพื่อตั้ง กองทุนสำหรับจ่ายเงินให้แก่พนักงาน โดยเฉพาะเมื่อครบกำหนดเวลาหรือเมื่อพนักงานออกจากงาน ทำให้รายการดังกล่าวไม่ปรากฏอยู่ในงบดุลของกิจการ ทั้งนี้กิจการจะต้องมีการเปิดเผยรายละเอียดอัน เป็นสาระสำคัญไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินด้วย นอกจากนี้ถ้าหากกิจการมีการให้ ผลตอบแทนในรูปของ สิทธิเลือกซื้อหุ้น (Share/Stock Option) ที่มีการให้ สิทธิพิเศษแก่ฝ่ายบริหาร และพนักงาน ก็จะต้องมีการเปิดเผยรายละเอียดไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินเช่นกัน อย่างไรก็ตาม ภาระหนี้สินจากรายการเหล่านี้กิจการมักจะปิดบังผู้ใช้งบการเงิน โดยไม่มีการบ่งชี้ให้เห็นถึง ภาระหนี้สินและรายละเอียด อันเป็นสาระสำคัญให้ชัดเจน

3.4 ภาระหนี้สินอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมาในข้างต้น ยังมีวิธีการอื่น ๆ ที่ผู้ตกแต่งบัญชี พยายามหลีกเลี่ยงการทำรายการที่ต้องเข้าข่ายในการรับรู้หนี้สินของกิจการตามมาตรฐานการบัญชีที่ เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้ตกแต่งบัญชี เลือกใช้วิธีการสร้างรายการให้มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น เป็นผลให้การ ตรวจสอบมีความลำบากและยากต่อการเข้าใจในเนื้อหาของรายการ เช่น การให้บริษัทอื่นหรือ กรรมการของบริษัททำการกู้เงินแทนบริษัท โดยบริษัทเป็นผู้ค้ำประกันให้ เพื่อเป็นการหลบซ่อน หนี้สินจากการกู้ยืมนั้นออกจากงบแสดงฐานะการเงินของกิจการ

2.6 แนวคิดและทฤษฎีการเปิดเผยข้อมูล

การเปิดเผยข้อมูล (disclosure) บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มี หน้าที่ต้องเปิดเผยข้อมูลสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของบริษัท ข้อมูลที่อาจมี ผลกระทบต่อสิทธิประโยชน์ของผู้ถือหุ้นของบริษัท หรือข้อมูลที่จำเป็นต่อการตัดสินใจลงทุน โดย บริษัทจะต้องปฏิบัติตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กำหนด เพื่อให้ผู้ลงทุนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบและใช้ประกอบการตัดสินใจลงทุน เช่น งบ การเงิน แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) หมายเหตุประกอบงบการเงิน

กำหนดให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ และบริษัทที่ออกและเสนอขายหลักทรัพย์ ต่อประชาชนนำส่งรายงานการเปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

1. งบการเงินรายไตรมาส ที่ผ่านการสอบทานจากผู้สอบบัญชี (กรณีบริษัทอยู่ระหว่างการฟื้นฟูกิจการ ได้รับผ่อนผันให้ส่งเพียงรายงานทางการเงินสำหรับงวด 6 เดือนของฝ่ายจัดการ)
2. งบการเงินประจำงวด ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชี ในบัญชีรายชื่อที่สำนักงานให้ความเห็นชอบ
3. แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ซึ่งมีข้อมูลขั้นต่ำตามที่กำหนด
4. รายงานประจำปี (แบบ 56-2) ซึ่งมีข้อมูลขั้นต่ำตามที่กำหนด และบริษัทต้องส่งให้ผู้ถือหุ้น พร้อมการส่งหนังสือนัดประชุมสามัญประจำปี และส่งสำเนาให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยบริษัทสามารถเลือกส่งแบบ 56-1 พร้อมงบการเงินแทนการจัดทำและส่งแบบ 56-2 ก็ได้

เพื่อให้กิจการสามารถจัดทำรายงานข้างต้นได้ถูกต้อง สำนักงานขอชักชวนความเข้าใจในประเด็นที่พบว่ายังอาจมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนกันบ้าง ดังนี้

1. งบการเงินประจำปี ในการจัดทำงบการเงินกิจการต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี และให้ความร่วมมือกับผู้สอบบัญชีในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานการสอบบัญชี ทั้งนี้จะถือว่าถ้า กิจการไม่ปฏิบัติตามจะส่งให้กิจการแก้ไขงบการเงิน ในกรณีผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นไว้ใน รายงานของผู้สอบบัญชีในลักษณะดังต่อไปนี้ (1) แสดงความเห็นว่างบการเงินไม่ถูกต้องหรือแสดง ความเห็นอย่างมีเงื่อนไขในรายการบัญชีที่เป็นสาระสำคัญ อันเนื่องมาจากกิจการไม่ปฏิบัติตาม มาตรฐานการบัญชี (2) ไม่แสดงความเห็น หรือแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขในรายการบัญชีที่เป็น สาระสำคัญ อันเนื่องมาจากการถูกจำกัดขอบเขตการตรวจสอบบัญชีโดยบริษัทหรือผู้บริหารของ กิจการ

มีประเด็นที่พบบ่อยครั้งว่า กิจการจำนวนมากยังจัดทำงบการเงินไม่เป็นไปตามประกาศ จนทำให้ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไข ดังนี้

1.1 ความเพียงพอของการตั้งค่าเผื่อ (เช่น ค่าเผื่อการด้อยค่า ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ)

หากผู้สอบบัญชีเห็นว่ากิจการยังตั้งค่าเผื่อฯ ไม่เพียงพอแต่กิจการเห็นว่าได้ตั้งค่าเผื่อฯ ไว้ เหมาะสมเพียงพอแล้ว (หรือกิจการและผู้สอบบัญชีมีความเห็นแตกต่างกันในประเด็นอื่นที่ต้องใช้ดุลยพินิจ) กิจการสามารถแสดงเหตุผลของการพิจารณาดังกล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินได้ หากกิจการไม่แสดงเหตุผลไว้ หรือไม่สามารถแสดงได้ว่า เหตุผลดังกล่าวสมเหตุสมผลอย่างไร

สำนักงานอาจจำเป็นต้องยึดความเห็นของผู้สอบบัญชีเป็นหลัก และขอให้กิจการแก้ไขงบการเงินที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีนั้นให้ถูกต้องต่อไป

1.2 การไม่ให้ความร่วมมือกับผู้สอบบัญชีในการปฏิบัติตามมาตรฐานการสอบบัญชี

ในกรณีที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นอย่างมีเงื่อนไขว่าไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานการสอบบัญชี ในขณะที่กิจการได้ให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่แล้ว กิจการอาจชี้แจงข้อเท็จจริงและเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเพิ่มเติมในหมายเหตุประกอบงบการเงินด้วย นอกจากนี้ กิจการควรเปิดเผยข้อเท็จจริงและเหตุผลดังกล่าวข้างต้นไว้ในแบบ 56-1 ส่วนการวิเคราะห์ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน (MD&A) ด้วย

1.3 การเปิดเผยรายการระหว่างกัน ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

ให้ปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 24 ปรับปรุง (2552) เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

2. แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) พบว่าบริษัทส่วนใหญ่มีความน่าสนใจลงทุนมากกว่าที่ปรากฏจากแบบ 56-1 มาก ประกอบกับข้อมูลในแบบ 56-1 เป็นข้อมูลพื้นฐานของกิจการที่สำคัญต่อการตัดสินใจของผู้ลงทุน ซึ่งปัจจุบันผู้ลงทุนสามารถศึกษาข้อมูลในแบบ 56-1 ได้สะดวกขึ้น โดยดูได้จาก website หรือตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ดังนั้น กิจการจึงควรใช้การเปิดเผยข้อมูลที่ดีในแบบ 56-1 เป็นปัจจัยหนึ่งในการสร้างความน่าสนใจลงทุนในกิจการด้วย แบบ 56-1 ที่ดีไม่จำเป็นต้องยาวหรือมีรายละเอียดมาก แต่ควรมีข้อมูลกระชับตรงประเด็น และให้ข้อมูลสำคัญครบถ้วนและถูกต้อง การมีรายละเอียดมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น นอกจากจะเป็นภาระกับกิจการในการจัดทำแล้ว ยังทำให้ข้อมูลที่สำคัญขาดความน่าสนใจลงไปด้วย

2.1 ปัจจัยความเสี่ยง

วัตถุประสงค์สำคัญของหัวข้อนี้ คือ เพื่อให้ผู้ลงทุนได้รับทราบความเสี่ยงในการลงทุนที่สำคัญ และขณะเดียวกันก็ช่วยให้กิจการสามารถใช้คุ้มครองตัวเองจากการถูกฟ้องร้อง หรือเรียกร้องจากผู้ลงทุน หากผลการดำเนินงานของกิจการไม่เป็นไปตามที่คาดหมายไว้ด้วย ดังนั้น กิจการจึงควรเปิดเผยปัจจัยความเสี่ยงที่สำคัญให้ครบถ้วนชัดเจน ในการเลือกเรื่องที่จะนำมาเปิดเผยเป็นปัจจัยความเสี่ยง กิจการไม่จำเป็นต้องเปิดเผยความเสี่ยงที่เกิดจากการประกอบธุรกิจทั่วไป ในการเปิดเผยปัจจัยความเสี่ยงแต่ละหัวข้อ ขอให้กิจการอธิบายให้ชัดเจนด้วยว่า กิจการมีความเสี่ยงจากปัจจัยดังกล่าวอย่างไร และหากความเสี่ยงนั้นเกิดขึ้น จะมีผลกระทบต่อกิจการอย่างไร (หากประเมินได้ ก็ควรระบุผลกระทบเป็นตัวเลขด้วย เช่น หากราคาคงระดาบเพิ่มขึ้น 10% อาจทำให้กำไรของธุรกิจสิ่งพิมพ์ของบริษัทลดลง 30% เนื่องจากบริษัทไม่สามารถเพิ่มราคาจำหน่ายสินค้าตามต้นทุนที่เพิ่มขึ้นได้ เป็นต้น)

มีปัจจัยใดบ้างที่จะทำให้ความเสี่ยงนั้นกลายเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ถ้าประเมินได้ ก็ควรระบุด้วยว่า มีโอกาสมากน้อยเพียงไรที่เหตุการณ์ดังกล่าวจะเกิดขึ้น และกิจการมีมาตรการบริหารความเสี่ยงในเรื่องดังกล่าว อย่างไร หรือไม่

2.2 การวิเคราะห์ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน

ในการวิเคราะห์ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน กิจการควรอธิบายในเชิงวิเคราะห์ เพื่อให้ผู้ลงทุนทราบถึงสาเหตุของการเพิ่มขึ้นหรือลดลง รวมทั้งแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงหรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ไม่ใช่เป็นการนำตัวเลขในงบการเงินมาอธิบายเป็นตัวอักษรเท่านั้น และหากกิจการมีการประกอบธุรกิจหลายสายผลิตภัณฑ์ ก็ควรอธิบายให้ผู้ลงทุนเห็นภาพรวมผลการดำเนินงานของแต่ละสาย หรืออธิบายได้ว่าผลการดำเนินงานที่เปลี่ยนแปลงไปของกิจการเกิดจากธุรกิจใดในบางส่วน ทั้งนี้ ประเด็นสำคัญที่ควรยกขึ้นอธิบายในหัวข้อนี้ ส่วนมากก็คือประเด็นเดียวกับที่กิจการมักจะต้องตอบคำถามจากนักวิเคราะห์ ผู้บริหารกองทุน หรือเจ้าหน้าที่สินเชื่อของธนาคารนั่นเอง ในการวิเคราะห์กิจการควรแยกตามหัวข้อที่สำคัญ เช่น ผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน สภาพคล่องและปัจจัยหรืออิทธิพลที่มีผลต่อการดำเนินงานหรือฐานะการเงินในอนาคต เป็นต้น โดยในแต่ละหัวข้อก็ควรวิเคราะห์ถึงส่วนประกอบที่สำคัญ เช่น หัวข้อฐานะการเงินกิจการก็ควรอธิบายภาพรวม ส่วนประกอบและการเปลี่ยนแปลงของรายการที่สำคัญทั้งในส่วนทรัพย์สิน หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้น คุณภาพของสินทรัพย์ สภาพคล่อง สัดส่วนของอัตราส่วนทางการเงินที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วนิชา เลิศพิริยสุวัฒน์ (2550) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนกระแสเงินสดกับความสามารถในการทำกำไรในอนาคต : บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมวดอุตสาหกรรมยานยนต์ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานกับความสามารถในการทำกำไรในอนาคต ว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ โดยใช้ตัวแปรอิสระ คือ อัตราส่วนกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานจำนวน 5 ประเภทได้แก่ Cash flow to liabilities, Operating cash margin, Cash return on assets, Cash flow earning index และ Free cash flow และความสามารถในการทำกำไรในอนาคตจำนวน 1 ประเภทได้แก่ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม จากผลของการศึกษาสรุปได้ดังนี้ อัตราส่วนกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานประเภทที่ 1 ถึง 3 มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สาเหตุมาจากตัวส่วนที่นำมาใช้ในการคำนวณ เพราะตัวเศษที่ใช้ในการ

คำนวณนั้นเป็นกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานเหมือนกัน ซึ่งสามารถเห็นได้ชัดเจนจากอัตราส่วนประเภทที่ 3 โดยหากทำการนำอัตราส่วนประเภทที่ 3 ซึ่งคำนวณโดยมีตัวเลขคือ กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานและมีตัวส่วนคือ สินทรัพย์รวมเฉลี่ย มาพิจารณาร่วมกับความสามารถในการทำกำไรคือ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม ซึ่งมีตัวเลขคือ กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีเงินได้ และมีตัวส่วนคือ สินทรัพย์รวมเฉลี่ย ดังนั้นตัวส่วนที่นำมาใช้ในการคำนวณอัตราส่วนกระแสเงินสดที่แตกต่างกันจึงเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนกระแสเงินสดกับความสามารถในการทำกำไรในอนาคตนั่นเอง

พัชรินทร์ ภัทรวานิชานนท์ (2553) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไร กับผลตอบแทนของผู้บริหารของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไร กับผลตอบแทนของผู้บริหาร โดยมีตัวแปรอิสระ คือ ความสามารถในการทำกำไรจำนวน 7 ประเภท ได้แก่ อัตราผลตอบแทนกำไรขั้นต้น อัตราการทำกำไรที่ได้จากการดำเนินงาน อัตราผลตอบแทนจากกำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้ อัตราการทำกำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนและอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้เป็นเจ้าของ มีตัวแปรตามคือ ผลตอบแทนของผู้บริหารและมีตัวแปรควบคุม คือ ขนาดของกิจการและอายุของกิจการจากผลของการศึกษาสรุปได้ดังนี้ พบว่าที่ระดับนัยสำคัญขนาดของกิจการ อัตราการทำกำไรขั้นต้น อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม อัตราการทำกำไรที่ได้จากการดำเนินงานและอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้เป็นเจ้าของล้วนแต่เป็นตัวแปรที่สามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์ผลตอบแทนของผู้บริหารได้อย่างมีนัยสำคัญ นั่นหมายถึงอัตราความสามารถในการทำกำไรทั้ง 4 ประเภทยังมีค่ามากก็แสดงว่าผลตอบแทนของผู้บริหารก็มีค่ามากตามไปด้วย ส่วนอัตราผลตอบแทนจากกำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้และอัตราการทำกำไรสุทธินั้นไม่ส่งผลต่อการจ่ายค่าตอบแทนให้กับผู้บริหาร

จุฑามาศ นันตะราช (2551) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับราคาตลาดหลักทรัพย์ของกลุ่มธนาคารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อศึกษาอัตราส่วนทางการเงินที่มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงราคาตลาดหลักทรัพย์ของกลุ่มธนาคารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและเพื่อศึกษาหาทิศทางของความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับราคาตลาดหลักทรัพย์ของกลุ่มธนาคารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีตัวแปรอิสระ คือ อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น อัตราส่วน

หมุนเวียนสินทรัพย์ถาวรและอัตรามูลค่าตลาดต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น ผลของการศึกษาสรุปได้ดังนี้
ราคาตลาดหลักทรัพย์ของกลุ่มธนาคารมีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนทางการเงินทั้ง 6 อัตราส่วน

บุษยา สุโขสิต ได้เขียนบทความเกี่ยวกับการวิเคราะห์งบการเงินเกี่ยวกับความสามารถในการทำกำไรไว้ดังนี้ นักลงทุนและผู้บริหารมักให้ความสำคัญสนใจเป็นพิเศษกับการวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร โดยนำงบกำไรขาดทุนประจำปีขึ้นมาพิจารณา ในบทความนี้จะวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินต่าง ๆ ที่เป็นหัวใจสำคัญที่จะบอกถึงความสามารถในการทำกำไรของกิจการ 1) อัตรากำไรขั้นต้น ผู้วิเคราะห์จะต้องคำนึงถึงอัตรากำไรขั้นต้นของปีก่อน อัตรากำไรขั้นต้นของบริษัทที่เป็นคู่แข่ง โดยภายใต้สถานการณ์ปกติอัตรากำไรขั้นต้นในแต่ละปีก่อนข้างจะขึ้นระดับเดิมถ้ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงจนมีนัยสำคัญจะเป็นเครื่องชี้ให้นักลงทุนทราบว่ามีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในความต้องการของผู้บริโภค 2) กำไรจากการดำเนินงาน เกิดจากผลต่างของกำไรขั้นต้นกับค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน กำไรจากการดำเนินงานนี้เป็นตัววัดความสามารถในการทำกำไรของกิจการอย่างแท้จริง 3) อัตรากำไรสุทธิ นักวิเคราะห์การเงินมักจะคำนวณอัตราร้อยละของกำไรสุทธิต่อยอดขายสุทธิ อัตราส่วนนี้จะเป็นเครื่องชี้วัดความสามารถในการควบคุมค่าใช้จ่ายและยังบอกถึงความเหมาะสมของสัดส่วนกำไรกับยอดขาย อัตราส่วนนี้จะมีคามผันแปรมากถ้าต่างกลุ่มอุตสาหกรรมกัน 4) ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ อัตราส่วนนี้ใช้ประเมินการบริหารสินทรัพย์ที่อยู่ภายใต้การควบคุมของกิจการว่าได้ผลตอบแทนอย่างสมเหตุสมผลหรือไม่ ผลตอบแทนที่นำมาคำนวณจะเป็นกำไรจากการดำเนินงานซึ่งเป็นกำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้เพราะลักษณะการเกิดของรายการทั้งสองรายการนี้ไม่เกี่ยวข้องกับการใช้สินทรัพย์ 5) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เป็นอัตราที่ประเมินความสามารถในการบริหารงานของกิจการ เป็นอัตราที่บอกถึงผลประโยชน์ที่ผู้ถือหุ้นจะได้รับในปัจจุบันและอนาคตที่คาดหวังได้ ทั้งหมดที่กล่าวมานั้นเป็นการวิเคราะห์งบการเงินขั้นพื้นฐานโดยใช้อัตราส่วนทางการเงิน มาวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร ซึ่งเป็นจุดแรกที่นักลงทุนทุกคนตัดสินใจและให้น้ำหนักในการพิจารณาเลือกตัดสินใจเพราะผลของการประเมินความสามารถในการทำกำไรเป็นเครื่องชี้ความสามารถในการบริหารจัดการของฝ่ายบริหารระดับต่าง ๆ ซึ่งถือเป็นผลสำเร็จหรือล้มเหลว จำเป็นนำมาปรับปรุงแก้ไข วางแผนในอนาคตต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างเงินปันผลกับความสามารถในการทำกำไร ซึ่งผู้ศึกษาได้กำหนดวิธีการศึกษาไว้ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 18 กลุ่มธุรกิจ โดยแบ่งเป็นในปี 2553 มีจำนวน 107 บริษัทใน 18 กลุ่มธุรกิจและปี 2554 มีจำนวน 128 บริษัทใน 18 กลุ่มธุรกิจ ยกเว้นบริษัทดังต่อไปนี้

1. บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ใหม่ หน่วยลงทุน บริษัทจดทะเบียนที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน ได้แก่ หมวดธนาคาร หมวดเงินทุนและหลักทรัพย์ และหมวดประกันชีวิต เนื่องจากในประเทศไทยธุรกิจเหล่านี้มีกฎหมายเฉพาะกำกับดูแลที่แตกต่างกันออกไป ทำให้ธุรกิจเหล่านี้มีความแตกต่างจากกลุ่มอุตสาหกรรมอื่น ๆ

2. บริษัทจดทะเบียนที่อยู่ระหว่างฟื้นฟูกิจการเนื่องจากมีฐานะการเงินและผลดำเนินงานที่มีความเสี่ยงและต้องอยู่ภายใต้แผนฟื้นฟูกิจการตามพระราชบัญญัติล้มละลาย

ตารางที่ 3.1 รายชื่อกลุ่มธุรกิจที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

กลุ่มธุรกิจ	
1. กระจายและวัสดุการพิมพ์	10. ธุรกิจการเกษตร
2. การท่องเที่ยวและสันทนาการ	11. บรรจุกัญชา
3. การแพทย์	12. ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์
4. ขนส่งและโลจิสติกส์	13. พลังงานและสาธารณูปโภค
5. ของใช้ในครัวเรือนและสำนักงาน	14. พาณิชยกรรม
6. ของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์	15. แฟชั่น
7. ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์	16. ยานยนต์
8. ชิ้นส่วนอุตสาหกรรมและเครื่องจักร	17. สื่อและสิ่งพิมพ์
9. เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	18. อาหารและเครื่องดื่ม

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ กระจายทำการเพื่อใช้คำนวณอัตราความสามารถในการทำกำไรของกิจการ จากรายงานประจำปี 2553 - 2554 ซึ่งกระจายทำการจะประกอบไปด้วยข้อมูล อัตราการทำได้กำไรเบื้องต้น อัตราการทำได้กำไรที่ได้จากการดำเนินงาน อัตราการทำได้กำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมด อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นและเงินปันผล

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการจัดเก็บข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิที่ได้เผยแพร่อยู่บนเว็บไซต์ โดยข้อมูลมาจากฐานข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ก.ล.ต.) และข้อมูลต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบรายละเอียดเพื่อช่วยเสริมให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นมาจากตำราเรียน บทความ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ รวมไปถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่น

3.4 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษาครั้งนี้ ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ ความสามารถในการทำกำไรมี 5 ประเภทได้แก่

1. อัตราการทำได้กำไรเบื้องต้น (Gross Profit Margin)
2. อัตราการทำได้กำไรที่ได้จากการดำเนินงาน (Operating Profit Margin)
3. อัตราการทำได้กำไรสุทธิ (Net Profit Margin)
4. อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมด (Return on Total Asset)
5. อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity)

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ เงินตอบแทนการลงทุน

ภายหลังที่ได้ทำการรวบรวมข้อมูลและคำนวณอัตราส่วนทางการเงินเรียบร้อยแล้ว ผู้ศึกษาจะนำข้อมูลเข้าสู่การประมวลผล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (SPSS) ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงอนุมาน (Inference Statistics) เป็นการนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์ในขั้นสูงเพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างเงินปันผลกับความสามารถในการทำกำไร ซึ่งใช้วิธี การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างเงินปันผลกับความสามารถในการทำกำไรโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งเป็นการให้โปรแกรมทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเชิงปริมาณ

แต่ละคู่ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์จะพิจารณาทิศทางของความสัมพันธ์จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Coefficient of Correlation : r) ซึ่งมีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$r = \frac{\sum XY - (\sum X)(\sum Y)/n}{\sqrt{\sum X^2 - (\sum X)^2/n} \sqrt{\sum Y^2 - (\sum Y)^2/n}}$$

ค่า r ที่ได้จะมีค่าอยู่ระหว่าง -1 ถึง +1 จะแสดงให้เห็นถึงทิศทางของความสัมพันธ์จากเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ดังนี้

ถ้าเครื่องหมายหน้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เป็นบวก (+) แสดงว่า ตัวแปรทั้งสองตัวมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ถ้าตัวแปรหนึ่งมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลง จะส่งผลให้ตัวแปรอีกตัวแปรหนึ่งปรับตัวเพิ่มขึ้นหรือลดลงในทิศทางเดียวกัน

ถ้าเครื่องหมายหน้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เป็นลบ (-) แสดงว่า ตัวแปรทั้งสองตัวมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ ถ้าตัวแปรหนึ่งมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลง จะส่งผลให้ตัวแปรอีกตัวแปรหนึ่งปรับตัวเพิ่มขึ้นหรือลดลงในทิศทางตรงกันข้าม

การแปลความหมายการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเงินปันผลกับความสามารถในการทำกำไรแต่ละตัว มีเกณฑ์ในการแปลความหมายค่านัยสำคัญ (Significant : Sig) ดังนี้

ถ้าค่า Sig. > 0.05 ปฏิเสธสมมติฐานได้ หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ถ้าค่า Sig. < 0.05 ไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐาน หมายถึง มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

เมื่อพบความสัมพันธ์ระหว่างเงินปันผลกับความสามารถในการทำกำไรแต่ละตัวจึงทำการวิเคราะห์ทิศทางของความสัมพันธ์จากเครื่องหมายหน้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) โดย

ถ้าเครื่องหมายหน้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เป็นบวก (+) แสดงว่า เงินปันผลกับความสามารถในการทำกำไรมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ถ้าความสามารถในการทำกำไรปรับตัวเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้เงินปันผลปรับตัวเพิ่มขึ้น และถ้าความสามารถในการทำกำไรปรับตัวลดลง จะส่งผลให้เงินปันผลปรับตัวลดลง

ถ้าเครื่องหมายหน้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เป็นลบ (-) แสดงว่า เงินปันผลกับความสามารถในการทำกำไรมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ ถ้าความสามารถในการทำกำไรปรับตัวเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้เงินปันผลปรับตัวลดลง และถ้าความสามารถในการทำกำไรปรับตัวลดลง จะส่งผลให้เงินปันผลปรับตัวเพิ่มขึ้น

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ “ความสัมพันธ์ระหว่างเงินปันผลกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย” ที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลจากกระดาษทำการ จากรายงานประจำปี พ.ศ. 2553 - 2554 โดยนำเสนอผลการศึกษาดังต่อไปนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรกับเงินปันผล

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลบริษัทในกลุ่มธุรกิจการเกษตรจำนวน 18 กลุ่มธุรกิจ โดยรวมข้อมูลความสามารถในการทำกำไรทั้งหมด 5 อัตราส่วน คือ อัตราการทำกำไรเบื้องต้น อัตราการทำกำไรที่ได้จากการดำเนินงาน อัตราการทำกำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมด อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น และข้อมูลเงินปันผล เพื่อนำมาทดสอบสมมติฐานด้วยเครื่องมือทางสถิติ คือ การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) โดยทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเชิงปริมาณแต่ละคู่เพื่อวัดความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรกับเงินปันผล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรกับเงินปันผล จำนวน 18 กลุ่มธุรกิจ สามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ได้ดังต่อไปนี้

จากสมมติฐานการศึกษาที่ 1

H_1 = อัตราการทำกำไรเบื้องต้นมีความสัมพันธ์กับเงินปันผล

จากตารางที่ 4.1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการทำกำไรเบื้องต้นกับเงินปันผล ที่มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด 0.05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เป็นค่าบวก นั่นคือปฏิเสธ H_0 แสดงว่า ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% อัตราการทำกำไรเบื้องต้นมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับเงินปันผลอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ ถ้าอัตราการทำกำไรเบื้องต้นมีค่าเพิ่มขึ้นหรือลดลงจะส่งผลให้เงินปันผลเพิ่มขึ้นหรือลดลงตามในทิศทางเดียวกัน พบว่าในปี 2554 มีจำนวน 2 กลุ่มธุรกิจ คือ กลุ่มของใช้ในครัวเรือนและสำนักงานกับกลุ่มอาหารและเครื่องดื่มและพบว่าในปี 2553 มีจำนวน 1 กลุ่มธุรกิจ คือ กลุ่มชิ้นส่วนอุตสาหกรรมและเครื่องจักร

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการทำกำไรเบื้องต้นกับเงินปันผล ที่มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด 0.05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เป็นค่าลบ นั่นคือปฏิเสธ H_0 แสดงว่า ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% อัตราการทำกำไรเบื้องต้นมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับเงินปันผลอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ ถ้าอัตราการทำกำไรเบื้องต้นมีค่าเพิ่มขึ้นหรือลดลงจะส่งผลให้เงินปันผลเพิ่มขึ้นหรือลดลงตามในทิศทางตรงกันข้าม พบว่าในปี 2554 มีจำนวน 1 กลุ่มธุรกิจคือ กลุ่มธุรกิจการเกษตร

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างเงินปันผลกับอัตราการทำกำไรเบื้องต้น

กลุ่มธุรกิจ		2554	2553
กระดาษและวัสดุการพิมพ์	Correlation	-0.081	0.085
	Sig. (2-tailed)	0.192	0.152
การท่องเที่ยวและสันทนาการ	Correlation	0.477	-0.763
	Sig. (2-tailed)	0.525	0.239
การแพทย์	Correlation	0.732	-0.425
	Sig. (2-tailed)	0.270	0.577
ขนส่งและโลจิสติกส์	Correlation	0.574	0.331
	Sig. (2-tailed)	0.428	0.671
ของใช้ในครัวเรือนและสำนักงาน	Correlation	0.994	0.728
	Sig. (2-tailed)	0.008	0.274
ของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์	Correlation	-0.506	-0.012
	Sig. (2-tailed)	0.496	0.882
ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์	Correlation	-0.387	-0.115
	Sig. (2-tailed)	0.615	0.887
ชิ้นส่วนอุตสาหกรรมและเครื่องจักร	Correlation	0.072	0.975
	Sig. (2-tailed)	0.930	0.027
เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	Correlation	-0.739	-0.153
	Sig. (2-tailed)	0.263	0.849

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

กลุ่มธุรกิจ		2554	2553
ธุรกิจการเกษตร	Correlation	-0.979	0.949
	Sig. (2-tailed)	0.023	0.053
บรรจุภัณฑ์	Correlation	0.224	-0.410
	Sig. (2-tailed)	0.778	0.592
ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์	Correlation	-0.149	-0.419
	Sig. (2-tailed)	0.853	0.583
พลังงานและสาธารณูปโภค	Correlation	-0.066	0.648
	Sig. (2-tailed)	0.936	0.354
พาณิชย์	Correlation	0.582	-0.144
	Sig. (2-tailed)	0.420	0.858
แฟชั่น	Correlation	0.886	-0.902
	Sig. (2-tailed)	0.116	0.100
ยานยนต์	Correlation	0.468	-0.315
	Sig. (2-tailed)	0.534	0.687
สื่อและสิ่งพิมพ์	Correlation	-0.519	0.675
	Sig. (2-tailed)	0.483	0.327
อาหารและเครื่องดื่ม	Correlation	0.954	0.544
	Sig. (2-tailed)	0.048	0.458

จากสมมติฐานการศึกษาที่ 2

H_1 = อัตราการทำกำไรที่ได้จากการดำเนินงานมีความสัมพันธ์กับเงินปันผล

จากตารางที่ 4.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการทำกำไรที่ได้จากการดำเนินงานกับเงินปันผล ที่มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เป็นค่าบวก นั่นคือปฏิเสธ H_0 แสดงว่า ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% อัตราการทำกำไรที่ได้จากการดำเนินงานมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับเงินปันผลอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ ถ้าอัตราการทำกำไรที่ได้จากการดำเนินงานมีค่าเพิ่มขึ้นหรือลดลงจะส่งผลให้เงินปันผลเพิ่มขึ้นหรือลดลงตามใน

ทิศทางเดียวกัน พบว่าในปี 2554 มีจำนวน 1 กลุ่มธุรกิจ คือ กลุ่มท่องเที่ยวและสันทนาการและ พบว่าในปี 2553 มีจำนวน 1 กลุ่มธุรกิจ คือ กลุ่มสื่อและสิ่งพิมพ์

ตารางที่ 4.2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเงินปันผลกับอัตราการทำกำไรที่ได้จากการดำเนินงาน

กลุ่มธุรกิจ		2554	2553
กระดาษและวัสดุการพิมพ์	Correlation	0.855	-0.589
	Sig. (2-tailed)	0.147	0.443
การท่องเที่ยวและสันทนาการ	Correlation	0.995	-0.329
	Sig. (2-tailed)	0.007	0.673
การแพทย์	Correlation	0.468	0.754
	Sig. (2-tailed)	0.534	0.248
ขนส่งและโลจิสติกส์	Correlation	0.205	-0.005
	Sig. (2-tailed)	0.797	0.952
ของใช้ในครัวเรือนและสำนักงาน	Correlation	0.865	-0.389
	Sig. (2-tailed)	0.137	0.612
ของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์	Correlation	-0.263	0.581
	Sig. (2-tailed)	0.739	0.421
ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์	Correlation	0.735	0.101
	Sig. (2-tailed)	0.267	0.901
ชิ้นส่วนอุตสาหกรรมและเครื่องจักร	Correlation	0.153	0.798
	Sig. (2-tailed)	0.849	0.204
เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	Correlation	-0.07	0.497
	Sig. (2-tailed)	0.931	0.505

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

กลุ่มธุรกิจ		2554	2553
ธุรกิจการเกษตร	Correlation	0.751	-0.154
	Sig. (2-tailed)	0.251	0.846
บรรจุภัณฑ์	Correlation	0.284	-0.117
	Sig. (2-tailed)	0.718	0.885
ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์	Correlation	0.592	0.092
	Sig. (2-tailed)	0.409	0.910
พลังงานและสาธารณูปโภค	Correlation	-0.042	-0.339
	Sig. (2-tailed)	0.960	0.663
พาณิชย์	Correlation	0.489	0.385
	Sig. (2-tailed)	0.517	0.617
แฟชั่น	Correlation	0.123	0.862
	Sig. (2-tailed)	0.879	0.140
ยานยนต์	Correlation	0.093	0.655
	Sig. (2-tailed)	0.072	0.347
สื่อและสิ่งพิมพ์	Correlation	0.822	0.963
	Sig. (2-tailed)	0.180	0.038
อาหารและเครื่องดื่ม	Correlation	0.685	0.606
	Sig. (2-tailed)	0.317	0.396

จากสมมติฐานการศึกษาที่ 3

H_1 = อัตราการทำกำไรสุทธิมีความสัมพันธ์กับเงินปันผล

จากตารางที่ 4.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการทำกำไรสุทธิกับเงินปันผลที่มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดที่ 0.05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เป็นค่าลบ นั่นคือปฏิเสธ H_0 แสดงว่า ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% อัตราการทำกำไรสุทธิมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับเงินปันผลอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ ถ้าอัตราการทำกำไรสุทธิเพิ่มขึ้นหรือลดลงจะส่งผลให้เงินปันผลเพิ่มขึ้นหรือลดลงตามในทิศทางตรงกันข้าม พบว่าในปี 2554 มีจำนวน 3 กลุ่ม

ธุรกิจ คือ กลุ่มท่องเที่ยวและสันทนาการ กลุ่มของใช้ในครัวเรือนและสำนักงานและกลุ่มบรรจุภัณฑ์ และพบว่าในปี 2553 มีจำนวน 1 กลุ่มธุรกิจ คือ กลุ่มบรรจุภัณฑ์

ตารางที่ 4.3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเงินปันผลกับอัตราการทำกำไรสุทธิ

กลุ่มธุรกิจ		2554	2553
กระดาษและวัสดุการพิมพ์	Correlation	0.742	0.310
	Sig. (2-tailed)	0.260	0.692
การท่องเที่ยวและสันทนาการ	Correlation	-0.994	-0.735
	Sig. (2-tailed)	0.008	0.267
การแพทย์	Correlation	-0.817	0.578
	Sig. (2-tailed)	0.185	0.433
ขนส่งและโลจิสติกส์	Correlation	-0.608	0.814
	Sig. (2-tailed)	0.394	0.188
ของใช้ในครัวเรือนและสำนักงาน	Correlation	-0.979	-0.022
	Sig. (2-tailed)	0.023	0.980
ของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์	Correlation	-0.258	0.081
	Sig. (2-tailed)	0.744	0.921
ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์	Correlation	-0.906	0.208
	Sig. (2-tailed)	0.096	0.793
ชิ้นส่วนอุตสาหกรรมและเครื่องจักร	Correlation	-0.827	-0.945
	Sig. (2-tailed)	0.175	0.057
เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	Correlation	0.635	-0.486
	Sig. (2-tailed)	0.366	0.516
ธุรกิจการเกษตร	Correlation	-0.95	0.812
	Sig. (2-tailed)	0.052	0.190
บรรจุภัณฑ์	Correlation	-0.978	-0.961
	Sig. (2-tailed)	0.024	0.041

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

กลุ่มธุรกิจ		2554	2553
ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์	Correlation	-0.654	0.376
	Sig. (2-tailed)	0.348	0.626
พลังงานและสาธารณูปโภค	Correlation	-0.351	-0.631
	Sig. (2-tailed)	0.651	0.371
พาณิชย์	Correlation	0.033	0.193
	Sig. (2-tailed)	0.969	0.809
แฟชั่น	Correlation	-0.584	0.845
	Sig. (2-tailed)	0.418	0.156
ยานยนต์	Correlation	-0.667	-0.082
	Sig. (2-tailed)	0.335	0.919
สื่อและสิ่งพิมพ์	Correlation	-0.514	0.908
	Sig. (2-tailed)	0.488	0.094
อาหารและเครื่องดื่ม	Correlation	0.098	-0.148
	Sig. (2-tailed)	0.904	0.854

จากสมมติฐานการศึกษาที่ 4

H_1 = อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมดมีความสัมพันธ์กับเงินปันผล

จากตารางที่ 4.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมดกับเงินปันผล ที่มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดที่ 0.05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เป็นบวก นั่นคือปฏิเสธ H_0 แสดงว่า ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมดมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับเงินปันผลอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ ถ้าอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมดเพิ่มขึ้นหรือลดลงจะส่งผลให้เงินปันผลเพิ่มขึ้นหรือลดลงตามในทิศทางเดียวกัน พบว่าในปี 2554 มีจำนวน 3 กลุ่มธุรกิจ คือ กลุ่มชิ้นส่วนอุตสาหกรรมและเครื่องจักร กลุ่มบรรจุภัณฑ์และกลุ่มแฟชั่น

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมดกับเงินปันผล ที่มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดที่ 0.05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เป็นลบ นั่นคือปฏิเสธ H_0 แสดงว่า ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมดมี

ความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับเงินปันผลอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ ถ้าอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมดเพิ่มขึ้นหรือลดลงจะส่งผลให้เงินปันผลเพิ่มขึ้นหรือลดลงตามในทิศทางตรงกันข้ามพบว่าในปี 2554 มีจำนวน 1 กลุ่มธุรกิจ คือ กลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภค

ตารางที่ 4.4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเงินปันผลกับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมด

กลุ่มธุรกิจ		2554	2553
กระดาษและวัสดุการพิมพ์	Correlation	0.038	-0.542
	Sig. (2-tailed)	0.964	0.460
การท่องเที่ยวและสันทนาการ	Correlation	0.937	0.640
	Sig. (2-tailed)	0.065	0.362
การแพทย์	Correlation	0.458	0.935
	Sig. (2-tailed)	0.544	0.067
ขนส่งและโลจิสติกส์	Correlation	-0.705	0.733
	Sig. (2-tailed)	0.297	0.269
ของใช้ในครัวเรือนและสำนักงาน	Correlation	0.558	0.404
	Sig. (2-tailed)	0.444	0.598
ของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์	Correlation	-0.516	-0.633
	Sig. (2-tailed)	0.485	0.369
ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์	Correlation	0.942	-0.754
	Sig. (2-tailed)	0.060	0.248
ชิ้นส่วนอุตสาหกรรมและเครื่องจักร	Correlation	0.956	0.363
	Sig. (2-tailed)	0.046	0.638
เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	Correlation	-0.820	-0.350
	Sig. (2-tailed)	0.182	0.652

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

กลุ่มธุรกิจ		2554	2553
ธุรกิจการเกษตร	Correlation	-0.889	0.089
	Sig. (2-tailed)	0.112	0.913
บรรจุภัณฑ์	Correlation	0.985	0.57
	Sig. (2-tailed)	0.017	0.432
ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์	Correlation	0.448	0.088
	Sig. (2-tailed)	0.554	0.911
พลังงานและสาธารณูปโภค	Correlation	-0.982	-0.576
	Sig. (2-tailed)	0.020	0.426
พาณิชย์	Correlation	0.616	0.521
	Sig. (2-tailed)	0.386	0.481
แฟชั่น	Correlation	0.973	0.883
	Sig. (2-tailed)	0.029	0.119
ยานยนต์	Correlation	0.727	0.445
	Sig. (2-tailed)	0.275	0.557
สื่อและสิ่งพิมพ์	Correlation	-0.694	0.881
	Sig. (2-tailed)	0.308	0.121
อาหารและเครื่องดื่ม	Correlation	0.079	-0.020
	Sig. (2-tailed)	0.923	0.982

จากสมมติฐานการศึกษาที่ 5

H_1 = อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์กับเงินปันผล

จากตารางที่ 4.5 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นกับเงินปันผล ที่มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดที่ 0.05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เป็นบวก นั่นคือปฏิเสธ H_0 แสดงว่า ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% แสดงว่า อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับเงินปันผลอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ ถ้าอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้นหรือลดลงจะส่งผลให้เงินปันผลเพิ่มขึ้นหรือลดลงตามใน

ทิศทางเดียวกัน พบว่าในปี 2554 มีจำนวน 1 กลุ่มธุรกิจ คือ กลุ่มบรรจุก๊าซและพบว่าในปี 2553 มีจำนวน 1 กลุ่มธุรกิจ คือ กลุ่มแฟชั่น

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นกับเงินปันผล ที่มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดที่ 0.05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เป็นลบ นั่นคือ ปฏิเสธ H_0 แสดงว่า ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% แสดงว่า อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับเงินปันผลอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ ถ้าอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้นหรือลดลงจะส่งผลให้เงินปันผลเพิ่มขึ้นหรือลดลงตามในทิศทางตรงกันข้าม พบว่าในปี 2554 มีจำนวน 3 กลุ่มธุรกิจ คือ กลุ่มการแพทย์ กลุ่มของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์และกลุ่มพลังงาน

ตารางที่ 4.5 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเงินปันผลกับอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น

กลุ่มธุรกิจ		2554	2553
กระดาษและวัสดุการพิมพ์	Correlation	-0.350	0.644
	Sig. (2-tailed)	0.652	0.358
การท่องเที่ยวและสันทนาการ	Correlation	0.867	0.887
	Sig. (2-tailed)	0.135	0.115
การแพทย์	Correlation	-0.961	0.122
	Sig. (2-tailed)	0.041	0.880
ขนส่งและโลจิสติกส์	Correlation	-0.902	0.719
	Sig. (2-tailed)	0.099	0.283
ของใช้ในครัวเรือนและสำนักงาน	Correlation	-0.908	0.027
	Sig. (2-tailed)	0.094	0.974
ของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์	Correlation	-0.970	-0.771
	Sig. (2-tailed)	0.032	0.231
ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์	Correlation	0.737	-0.679
	Sig. (2-tailed)	0.265	0.322
ชิ้นส่วนอุตสาหกรรมและเครื่องจักร	Correlation	0.741	-0.792
	Sig. (2-tailed)	0.261	0.210

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

กลุ่มธุรกิจ		2554	2553
เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	Correlation	-0.808	0.233
	Sig. (2-tailed)	0.194	0.769
ธุรกิจการเกษตร	Correlation	-0.868	0.458
	Sig. (2-tailed)	0.135	0.544
บรรจุกัญท์	Correlation	0.983	0.577
	Sig. (2-tailed)	0.019	0.425
ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์	Correlation	0.290	0.625
	Sig. (2-tailed)	0.712	0.377
พลังงานและสาธารณูปโภค	Correlation	-0.964	-0.610
	Sig. (2-tailed)	0.038	0.392
พาณิชย์	Correlation	0.760	0.026
	Sig. (2-tailed)	0.242	0.976
แฟชั่น	Correlation	0.837	0.986
	Sig. (2-tailed)	0.165	0.016
ยานยนต์	Correlation	0.495	-0.245
	Sig. (2-tailed)	0.507	0.757
สื่อและสิ่งพิมพ์	Correlation	-0.706	0.835
	Sig. (2-tailed)	0.296	0.167
อาหารและเครื่องดื่ม	Correlation	0.614	-0.194
	Sig. (2-tailed)	0.388	0.808

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเงินปันผลกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 18 กลุ่มธุรกิจ โดยวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะโครงสร้างงบการเงินของกลุ่มธุรกิจที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเงินปันผลกับความสามารถในการทำกำไรและศึกษาอัตราการทำกำไรเบื้องต้น อัตราการทำกำไรที่ได้จากการดำเนินงาน อัตราการทำกำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมดและอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นที่ส่งผลต่อการจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ลงทุนของบริษัทมากที่สุด ทำการรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ใช้กระดาษทำการในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี และแบบ 56-1 ของปี 2553 - 2554 แล้วนำข้อมูลที่ได้มาศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเงินปันผลกับความสามารถในการทำกำไร โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงอนุมานเป็นการทดสอบสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เพื่อพิจารณาทิศทางของความสัมพันธ์จากการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ซึ่งจากการศึกษาสามารถสรุปผลได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

สรุปผลทิศทางการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรกับเงินปันผล จะเห็นได้ว่าความสามารถในการทำกำไรทั้ง 5 ตัวมีความสัมพันธ์กับเงินปันผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากตารางที่ 5.1 ทิศทางการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรกับเงินปันผลของแต่ละกลุ่มธุรกิจที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี 2553

ตารางที่ 5.1 ทิศทางการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรกับเงินปันผลของแต่ละกลุ่มธุรกิจที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี 2553

กลุ่มธุรกิจ	อัตราการกำไร เบื้องต้น	อัตราการกำไรที่ได้ จากการดำเนินงาน	อัตราการกำไร สุทธิ	อัตราผลตอบแทน จากสินทรัพย์ทั้งหมด	อัตราผลตอบแทน จากส่วนของผู้ถือหุ้น
1. กระดาษและวัสดุการพิมพ์	X	X	X	X	X
2. การท่องเที่ยวและสันทนาการ	X	X	X	X	X
3. การแพทย์	X	X	X	X	X
4. ขนส่งและโลจิสติกส์	X	X	X	X	X
5. ของใช้ในครัวเรือนและสำนักงาน	X	X	X	X	X
6. ของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์	X	X	X	X	X
7. ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์	X	X	X	X	X
8. ชิ้นส่วนอุตสาหกรรมและเครื่องจักร	(+)	X	X	X	X
9. เทคโนโลยีสารสนเทศการสื่อสาร	X	X	X	X	X
10. ธุรกิจการเกษตร	X	X	X	X	X
11. บรรจุก๊าซ	X	X	(-)	X	X
12. ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์	X	X	X	X	X
13. พลังงานและสาธารณูปโภค	X	X	X	X	X
14. พาณิชยกรรม	X	X	X	X	X
15. แพ้ชั้น	X	X	X	X	(+)
16. ยานยนต์	X	X	X	X	X
17. สื่อและสิ่งพิมพ์	X	(+)	X	X	X
18. อาหารและเครื่องดื่ม	X	X	X	X	X

X หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 (+) หมายถึง มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 (-) หมายถึง มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปทิศทางการความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรกับเงินปันผล จะเห็นได้จากตารางที่ 5.1 พบว่าในปี 2553 กลุ่มธุรกิจที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมีจำนวน 3 กลุ่มธุรกิจ คือ กลุ่มชิ้นส่วนอุตสาหกรรมและเครื่องจักร กลุ่มแฟชั่นและกลุ่มสิ่งพิมพ์ กลุ่มธุรกิจที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมีจำนวน 1 กลุ่มธุรกิจ คือ กลุ่มบรรจุก๊าซซึ่งเกิดจากปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจ่ายเงินปันผล แต่ละกิจการก็มีปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจ่ายเงินปันผลที่แตกต่างกัน เช่น กิจการมีผลขาดทุน กิจการนำเงินฝากธนาคารไปเป็นหลักประกันการออกหนังสือค้ำประกันของธนาคารพาณิชย์ กิจการนำเงินสดไปลงทุนก่อสร้างอสังหาริมทรัพย์ กิจการได้รับผลกระทบของสถานการณ์ทางภาษีที่ไม่แน่นอนและอาจทำให้จำนวนภาษีที่ต้องจ่ายเพิ่มขึ้นกิจการมีหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศซึ่งไม่ได้รับการป้องกันความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน ความเสี่ยงของอัตราดอกเบี้ยเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยเนื่องจากกิจการมีเงินกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลเสียหายแก่กิจการได้ กิจการได้รับแจ้งจากกรมสรรพากรให้กิจการชำระภาษีเงินได้เพิ่มเติม และกลุ่มที่ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมีจำนวน 14 กลุ่มธุรกิจ คือ กลุ่มกระดาษและวัสดุการพิมพ์ กลุ่มท่องเที่ยวและสันทนาการ กลุ่มการแพทย์ กลุ่มขนส่งและโลจิสติกส์ กลุ่มของใช้ในครัวเรือนและสำนักงาน กลุ่มของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์ กลุ่มชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กลุ่มธุรกิจการเกษตร กลุ่มปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ กลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภค กลุ่มพาณิชย์ กลุ่มยานยนต์ และกลุ่มอาหารและเครื่องดื่ม

ตารางที่ 5.2 ทิศทางการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรกับเงินปันผลของแต่ละกลุ่มธุรกิจที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี 2554

กลุ่มธุรกิจ	อัตราการทำกำไรเบื้องต้น	อัตราการทำกำไรที่ได้จากการดำเนินงาน	อัตราการทำกำไรสุทธิ	อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมด	อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น
1. กระดาษและวัสดุการพิมพ์	X	X	X	X	X
2. การท่องเที่ยวและสันทนาการ	X	(+)	(-)	X	X
3. การแพทย์	X	X	X	X	(-)
4. ขนส่งและโลจิสติกส์	X	X	X	X	X

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

กลุ่มธุรกิจ	อัตราการทำกำไร เบื้องต้น	อัตราการทำกำไรที่ได้ จากการดำเนินงาน	อัตราการทำกำไร สุทธิ	อัตราผลตอบแทน จากสินทรัพย์ทั้งหมด	อัตราผลตอบแทน จากส่วนของผู้ถือหุ้น
5. ของใช้ในครัวเรือนและสำนักงาน	(+)	X	(-)	X	X
6. ของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์	X	X	X	X	(-)
7. ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์	X	X	X	X	X
8. ชิ้นส่วนอุตสาหกรรมและเครื่องจักร	X	X	X	(+)	X
9. เทคโนโลยีสารสนเทศการสื่อสาร	X	X	X	X	X
10. ธุรกิจการเกษตร	(-)	X	X	X	X
11. บรรจุก๊าซ	X	X	(-)	(+)	(+)
12. ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์	X	X	X	X	X
13. พลังงานและสาธารณูปโภค	X	X	X	(-)	(-)
14. พาณิชยกรรม	X	X	X	X	X
15. แพ้ชั้น	X	X	X	(+)	X
16. ยานยนต์	X	X	X	X	X
17. สื่อและสิ่งพิมพ์	X	X	X	X	X
18. อาหารและเครื่องดื่ม	(+)	X	X	X	X

X หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

(+) หมายถึง มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

(-) หมายถึง มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรกับเงินปันผล จะเห็นได้จากตารางที่ 5.2 พบว่าในปี 2554 กลุ่มธุรกิจที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมีจำนวน 6 กลุ่มธุรกิจ คือ กลุ่มการท่องเที่ยวและสันทนาการ กลุ่มของใช้ในครัวเรือนและสำนักงาน กลุ่มชิ้นส่วนอุตสาหกรรมและเครื่องจักร กลุ่มบรรจุก๊าซ กลุ่มแพ้ชั้นและกลุ่มอาหารและเครื่องดื่ม กลุ่มธุรกิจที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมีจำนวน 7 กลุ่มธุรกิจ คือ กลุ่มการท่องเที่ยวและสันทนาการ กลุ่มการแพทย์ กลุ่มของใช้ในครัวเรือนและ

สำนักงาน กลุ่มของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์ กลุ่มธุรกิจการเกษตร กลุ่มบรรจุภัณฑ์และกลุ่มพลังงาน และสาธารณูปโภคซึ่งเกิดจากปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจ่ายเงินปันผล แต่ละกิจการก็มีปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจ่ายเงินปันผลที่แตกต่างกัน เช่น กิจการประสบปัญหาด้านสภาพคล่อง กิจการมีความจำเป็นในการชำระหนี้ กิจการมีผลขาดทุน กิจการนำเงินฝากธนาคารไปเป็นหลักประกันการออกหนังสือค้ำประกันของธนาคารพาณิชย์ กิจการนำเงินสดไปลงทุนก่อสร้างอสังหาริมทรัพย์ กิจการได้รับผลกระทบของสถานการณ์ทางภาษีที่ไม่แน่นอนและอาจทำให้จำนวนภาษีที่ต้องจ่ายเพิ่มขึ้น กิจการมีหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศซึ่งไม่ได้รับการป้องกันความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน ความเสี่ยงของอัตราดอกเบี้ยเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย เนื่องจากกิจการมีเงินกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลเสียหายแก่กิจการได้ กิจการได้รับแจ้งจากกรมสรรพากรให้กิจการชำระภาษีเงินได้เพิ่มเติม กิจการนำเงินไปลงทุนเพื่อขยายกิจการ กิจการประสบปัญหาด้านการเงินไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามที่ตก กิจการได้เปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีในปีปัจจุบันและรับรู้หนี้สินในช่วงที่เปลี่ยนแปลงการเปลี่ยนแปลงนี้ทำให้กำไรสำหรับปีลดลง กิจการมีภาระผูกพันซึ่งเป็นผลมาจากเหตุการณ์ในอดีตได้เกิดขึ้นแล้วทำให้กิจการจะต้องเสียทรัพยากรเชิงเศรษฐกิจเพื่อปลดเปลื้องภาระผูกพันนั้น กิจการมีหนี้สินที่เกิดขึ้นจากการถูกฟ้องร้องเรียกค่าเสียหาย ในการประมาณการเรื่องที่มีความไม่แน่นอนทำให้ส่งผลกระทบต่อจำนวนเงินที่แสดงในงบการเงินและข้อมูลที่แสดงในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ผลที่เกิดขึ้นจริงอาจแตกต่างไปจากจำนวนที่ประมาณการไว้ และกลุ่มที่ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างน้อยสำคัญทางสถิติมีจำนวน 8 กลุ่มธุรกิจ คือ กลุ่มกระดาษและวัสดุการพิมพ์ กลุ่มขนส่งและโลจิสติกส์ กลุ่มชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กลุ่มปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ กลุ่มพาณิชย์ กลุ่มยานยนต์ และกลุ่มสื่อและสิ่งพิมพ์

5.2 การอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาครั้งนี้มีความสอดคล้องและแตกต่างกับผลการศึกษาก่อนหน้านี้ตามตารางที่ 5.3 ดังนี้

ตารางที่ 5.3 สรุปผลการศึกษาระยะยาวที่ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเงินปันผลกับความสามารถในการทำกำไรกับผลการศึกษาในอดีต

ความสามารถในการทำกำไร	วิชา คณิตศาสตร์	พัชรินทร์ ภัทรวานิชานนท์	จุฑามาศ นันทะราช	ผลการศึกษารั้งนี้ 2554		ผลการศึกษารั้งนี้ 2553	
				(+)	(-)	(+)	(-)
1. อัตราการทำกำไรเบื้องต้น	Ø	Y	Ø	2	1	1	0
2. อัตราการทำกำไรที่ได้จากการดำเนินงาน	Ø	Y	Ø	1	0	1	0
3. อัตราการทำกำไรสุทธิ	Ø	X	Y	0	3	0	1
4. อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมด	Y	Y	Y	3	1	0	0
5. อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น	Ø	Y	Y	1	3	1	0

หมายเหตุ : เครื่องหมายถึงแสดงความสัมพันธ์ระหว่างเงินปันผลกับความสามารถในการทำกำไร

Ø หมายถึง ไม่ได้มีการศึกษา

X หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Y หมายถึง มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

(+) หมายถึง มีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกัน

(-) หมายถึง มีความสัมพันธ์ทิศทางตรงกันข้าม

1. อัตราการทำกำไรเบื้องต้นในการศึกษารั้งนี้มีความสอดคล้องกับผลงานของ พัชรินทร์ ภัทรวานิชานนท์ (2553) ที่พบว่าอัตราการทำกำไรเบื้องต้นมีความสัมพันธ์ต่อการจ่ายผลตอบแทนให้ผู้บริหารยังอัตราการทำกำไรเบื้องต้นมีค่ามากก็แสดงว่าผลตอบแทนของผู้บริหารก็มีค่ามากตามไปด้วย พบว่าในการศึกษารั้งนี้มีกลุ่มธุรกิจที่มีความสัมพันธ์กับอัตราการทำกำไรเบื้องต้นในทิศทางเดียวกัน 3 กลุ่มธุรกิจ กล่าวคือ ถ้าอัตราการทำกำไรเบื้องต้นมีค่าเพิ่มขึ้นหรือลดลงก็จะส่งผลให้เงินปันผลมีค่าเพิ่มขึ้นหรือลดลงเช่นเดียวกัน และมีความสัมพันธ์กับอัตราการทำกำไรเบื้องต้นในทิศทางตรงกันข้าม 1 กลุ่มธุรกิจ กล่าวคือ ถ้าอัตราการทำกำไรเบื้องต้นมีค่าเพิ่มขึ้นหรือลดลงก็จะส่งผลให้เงินปันผลมีค่าเพิ่มขึ้นหรือลดลงตามในทางตรงกันข้าม ซึ่งเกิดจากปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจ่ายเงินปันผล แต่ละกลุ่มธุรกิจก็มีปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจ่ายเงินปันผลที่แตกต่างกัน เช่น กิจการ

ประสบปัญหาด้านสภาพคล่อง กิจกรรมมีความจำเป็นในการชำระหนี้ ดังนั้น กิจกรรมจำเป็นจะต้องมีการกั้นเงินสดจากกำไรไว้เพื่อนำไปชำระหนี้ จึงทำให้กิจการไม่สามารถจ่ายเงินปันผลได้หรือจ่ายได้จำนวนน้อยแสดงให้เห็นว่ากลุ่มธุรกิจทั้ง 4 กลุ่มมีประสิทธิภาพในการบริหารงานด้านการขายและการจัดซื้อวัตถุดิบมาเพื่อผลิตและเพื่อขายจึงส่งผลให้อัตรากำไรเบื้องต้นส่งผลต่อการจ่ายเงินปันผลให้กับผู้ถือหุ้น

2. อัตรากำไรที่ได้จากการดำเนินงานในการศึกษาครั้งนี้มีความสอดคล้องกับผลงานของ พัชรินทร์ ภัทรวานิชานนท์ (2553) ที่พบว่าอัตรากำไรที่ได้จากการดำเนินงานมีความสัมพันธ์ต่อการจ่ายผลตอบแทนให้ผู้บริหารและถ้าอัตรากำไรที่ได้จากการดำเนินงานมีค่ามากก็แสดงให้เห็นว่าผลตอบแทนของผู้บริหารก็มีค่ามากตามไปด้วย พบว่าในการศึกษาครั้งนี้มีกลุ่มธุรกิจที่มีความสัมพันธ์กับอัตรากำไรที่ได้จากการดำเนินงานในทิศทางเดียวกัน 2 กลุ่มธุรกิจ กล่าวคือ ถ้าอัตรากำไรเบื้องต้นมีค่าเพิ่มขึ้นหรือลดลงก็จะส่งผลให้เงินปันผลมีค่าเพิ่มขึ้นหรือลดลงเช่นเดียวกัน แสดงให้เห็นว่ากลุ่มธุรกิจทั้ง 2 กลุ่มมีประสบความสำเร็จในการบริหารงานด้านการขายและการจัดซื้อวัตถุดิบมาเพื่อผลิตและเพื่อขายรวมทั้งการควบคุมค่าใช้จ่ายด้านการขายและด้านการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพจึงส่งให้อัตรากำไรที่ได้จากการดำเนินงานส่งผลต่อการจ่ายเงินปันผลให้กับผู้ถือหุ้น

3. อัตรากำไรสุทธิในการศึกษาครั้งนี้ในผลงานการศึกษาของพัชรินทร์ ภัทรวานิชานนท์ (2553) พบว่าไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากการจ่ายค่าตอบแทนให้กับผู้บริหารทางกิจการไม่ได้ทำการจ่ายโดยกำไรสุทธิแต่การจ่ายโดยกำไรสุทธิมิไว้เพื่อทำการจ่ายเงินปันผลหรือโบนัสประจำปี ดังนั้นผลการศึกษาจึงระบุว่าอัตรากำไรสุทธิไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อค่าตอบแทนผู้บริหารและในการศึกษาครั้งนี้มีความสอดคล้องกับผลงานของ จุฑามาศ นันตะราช (2551) ที่พบว่าอัตรากำไรสุทธิมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงราคาตลาดหลักทรัพย์ของกลุ่มธนาคารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่าในการศึกษาครั้งนี้มีกลุ่มธุรกิจที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม 4 กลุ่มธุรกิจ กล่าวคือ อัตรากำไรสุทธิมีค่าเพิ่มขึ้นหรือลดลงก็จะส่งผลให้เงินปันผลมีค่าเพิ่มขึ้นหรือลดลงตามในทางตรงกันข้าม ซึ่งเกิดจากปัจจัยที่มีผลกระทบต่อจ่ายเงินปันผล แต่ละกลุ่มธุรกิจก็มีปัจจัยที่มีผลกระทบต่อจ่ายเงินปันผลที่แตกต่างกัน เช่น กิจกรรมมีผลขาดทุน กิจกรรมนำเงินฝากธนาคารไปเป็นหลักประกันการออกหนังสือค้ำประกันของธนาคารพาณิชย์ กิจกรรมนำเงินสดไปลงทุนก่อสร้างอสังหาริมทรัพย์ กิจกรรมได้รับผลกระทบของสถานการณ์ทางภาษีที่ไม่แน่นอนและอาจทำให้จำนวนภาษีที่ต้องจ่ายเพิ่มขึ้นกิจการมีหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศซึ่งไม่ได้รับการป้องกัน

ความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน ความเสี่ยงของอัตราดอกเบี้ยเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย เนื่องจากกิจการมีเงินกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลเสียหายแก่กิจการได้ กิจการได้รับแจ้งจากกรมสรรพากรให้กิจการชำระภาษีเงินได้เพิ่มเติม ดังนั้น กิจการจำเป็นต้องมีการกั้นเงินสดจากกำไรไว้เพื่อนำไปชำระหนี้ จึงทำให้กิจการไม่สามารถจ่ายเงินปันผลได้หรือจ่ายได้จำนวนน้อย และกิจการมีวัตถุประสงค์ในการบริหารทุนของกิจการเพื่อดำรงไว้ซึ่งความสามารถในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องของกิจการเพื่อดำรงไว้ซึ่งโครงสร้างของทุนที่เหมาะสม ในการดำรงไว้หรือปรับโครงสร้างของทุน กิจการอาจปรับนโยบายการจ่ายเงินปันผลให้กับผู้ถือหุ้นทำให้จ่ายเงินปันผลได้น้อยลง แสดงให้เห็นว่ากลุ่มธุรกิจทั้ง 4 กลุ่มมีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพและดำเนินงานตามเป้าหมายที่วางไว้ จึงส่งผลให้อัตราการกำกับกำไรสุทธิส่งผลต่อการจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้น

4. อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมดในการศึกษาครั้งนี้มีความสอดคล้องกับผลงานของ พัชรินทร์ ภัทรวานิชานนท์ (2553) ที่พบว่าอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมดมีความสัมพันธ์ต่อการจ่ายผลตอบแทนให้ผู้บริหารยังอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมดมีค่ามากก็แสดงว่าผลตอบแทนของผู้บริหารก็มีค่ามากตามไปด้วย กับผลงานของ วณิชา เลิศพิริยสุวัฒน์ (2550) ที่พบว่าอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมดมีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนกระแสเงินสด (Cash return on assets) โดยมีปัจจัยมาจาก มีตัวส่วนของอัตราส่วนทั้ง 2 เหมือนกันคือมีตัวส่วนเป็นสินทรัพย์รวมเฉลี่ยจึงส่งผลให้มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด และผลงานของ จุฑามาศ นันตะราช (2551) ที่พบว่าอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมดมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงราคาตลาดหลักทรัพย์ของกลุ่มธนาคารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่าในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีกลุ่มธุรกิจที่มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมดในทิศทางเดียวกัน 3 กลุ่มธุรกิจ กล่าวคือ ถ้าอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมดมีค่าเพิ่มขึ้นหรือลดลงก็จะส่งผลให้เงินปันผลมีค่าเพิ่มขึ้นหรือลดลงเช่นเดียวกัน และมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมดในทิศทางตรงกันข้าม 1 กลุ่มธุรกิจ กล่าวคือ ถ้าอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมดมีค่าเพิ่มขึ้นหรือลดลงก็จะส่งผลให้เงินปันผลมีค่าเพิ่มขึ้นหรือลดลงตามในทางตรงกันข้าม ซึ่งเกิดจากปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจ่ายเงินปันผล แต่ละกลุ่มธุรกิจก็มีปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจ่ายเงินปันผลที่แตกต่างกัน เช่น กิจการนำเงินไปลงทุนเพื่อขยายกิจการ กิจการประสบปัญหาด้านการเงินไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามที่ตกลง กิจการได้รับผลกระทบของสถานการณ์ทางภาษีที่ไม่แน่นอนและอาจทำให้จำนวนภาษีที่ต้องจ่ายเพิ่มขึ้น และมีดอกเบี้ยที่ต้องชำระ กิจการมีภาระดอกเบี้ยของหลักทรัพย์ที่เป็นเงินกู้ยืมส่วนใหญ่มีอัตราลอยตัว ดังนั้น กิจการจำเป็นต้องมีการกั้นเงินสดจากกำไรไว้เพื่อนำไปชำระหนี้ จึงทำให้กิจการไม่สามารถจ่ายเงินปันผลได้หรือจ่ายได้จำนวนน้อย แสดง

ให้เห็นว่ากลุ่มธุรกิจทั้ง 4 กลุ่มมีประสิทธิภาพในการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ของธุรกิจที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์เพื่อสร้างผลกำไรให้กับธุรกิจ

5. อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นในการศึกษาครั้งนี้มีความสอดคล้องกับผลงานของ พัชรินทร์ ภัทรวานิชานนท์ (2553) ที่พบว่าอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์ต่อการจ่ายผลตอบแทนให้ผู้บริหารยิ่งอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นมีค่ามากก็แสดงว่าผลตอบแทนของผู้บริหารก็มีค่ามากตามไปด้วย และผลงานของ จุฑามาศ นันตะราช (2551) ที่พบว่าอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมดมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงราคาตลาดหลักทรัพย์ของกลุ่มธนาคารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่าในการศึกษาครั้งนี้มีกลุ่มธุรกิจที่มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นในทิศทางเดียวกัน 2 กลุ่มธุรกิจ กล่าวคือ ถ้าอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นมีค่าเพิ่มขึ้นหรือลดลงก็จะส่งผลให้เงินปันผลมีค่าเพิ่มขึ้นหรือลดลงเช่นเดียวกัน และมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นในทิศทางตรงกันข้าม 3 กลุ่มธุรกิจ กล่าวคือ ถ้าอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นมีค่าเพิ่มขึ้นหรือลดลงก็จะส่งผลให้เงินปันผลมีค่าเพิ่มขึ้นหรือลดลงตามในทางตรงกันข้าม ซึ่งเกิดจากปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจ่ายเงินปันผล แต่ละกลุ่มธุรกิจก็มีปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจ่ายเงินปันผลที่แตกต่างกัน เช่น กิจการประสบปัญหาเรื่องสภาพคล่อง โดยกิจการไม่สามารถจ่ายชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ได้และผัดนัดชำระเงินกู้ยืมระยะสั้นปัจจัยเหล่านี้จึงให้เห็นความไม่แน่นอนอย่างมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการดำเนินงานต่อเนื่องของกิจการ กิจการได้เปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีในปีปัจจุบันและรับรู้หนี้สินในช่วงที่เปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงนี้ทำให้กำไรสำหรับปีลดลง กิจการมีภาวะผูกพันซึ่งเป็นผลมาจากเหตุการณ์ในอดีตได้เกิดขึ้นแล้วทำให้กิจการจะต้องเสียทรัพยากรเชิงเศรษฐกิจเพื่อปลดปล่อยภาวะผูกพันนั้น กิจการมีหนี้สินที่เกิดขึ้นจากการถูกฟ้องร้องเรียกค่าเสียหาย ในการประมาณการเรื่องที่มีความไม่แน่นอนทำให้ส่งผลกระทบต่อจำนวนเงินที่แสดงในงบการเงินและข้อมูลที่แสดงในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ผลที่เกิดขึ้นจริงอาจแตกต่างไปจากจำนวนที่ประมาณการไว้ กิจการได้รับแจ้งจากกรมสรรพากรให้กิจการชำระภาษีเงินได้เพิ่มเติม ดังนั้น กิจการจำเป็นจะต้องมีการกั้นเงินสดจากกำไรไว้เพื่อนำไปชำระหนี้ จึงทำให้กิจการไม่สามารถจ่ายเงินปันผลได้หรือจ่ายได้จำนวนน้อย แสดงให้เห็นว่ากลุ่มธุรกิจทั้ง 5 กลุ่ม สามารถบริหารเงินลงทุนของกิจการในส่วนของผู้ถือหุ้นได้นำไปลงทุนและได้บริหารการลงทุนเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อกิจการมากที่สุด

5.3 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. การศึกษานี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งในหลายปัจจัยที่ผู้ลงทุนจะต้องพิจารณาในการเลือกลงทุน ดังนั้น การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ผู้ลงทุนต้องพิจารณาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจ่ายเงินปันผลอีกหลาย ๆ ปัจจัย เช่น สภาพคล่องของกิจการถือเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจจ่ายเงินปันผล ถ้ากิจการมีสภาพคล่องที่ดีคือไม่มีการขยายการผลิตหรือนำเงินไปลงทุนในสินทรัพย์อื่น ๆ กิจการก็จะสามารถจ่ายเงินปันผลได้ เสถียรภาพของกำไรถ้ากิจการมีกำไรที่สม่ำเสมอจะสามารถพยากรณ์กำไรในอนาคตได้ และส่งผลให้กิจการสามารถจ่ายเงินปันผลได้ในอัตราส่วนที่สูง ความจำเป็นในการชำระหนี้บางกิจการต้องนำเงินกำไรไปชำระหนี้จึงทำให้กิจการไม่สามารถจ่ายเงินปันผลได้หรือจ่ายได้จำนวนน้อย ข้อกำหนดของกฎหมายที่กำหนดกิจการต้องจัดสรรกำไรตามที่กฎหมายกำหนด อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจถ้ากิจการมีการขยายตัวสูงก็ต้องใช้เงินทุนโดยการกันกำไรไว้ในรูปกำไรสะสม ภาวะเศรษฐกิจในประเทศช่วงปีที่ผ่านมาและแนวโน้มในอนาคตอาจเกิดปัญหาทางสภาพแวดล้อม การเกิดอุทกภัยต่าง ๆ ทางธรรมชาติ การเกิดปัญหาด้านการเมือง ดังนั้นในการลงทุนผู้ลงทุนควรพิจารณาข้อมูลจากหลาย ๆ ด้าน เพื่อให้การตัดสินใจลงทุนในกลุ่มธุรกิจเป็นไปอย่างถูกต้องมากยิ่งขึ้น

2. ความสามารถในการทำกำไรถือเป็นเครื่องมือประเภทหนึ่งที่จะช่วยให้สามารถประเมินฐานะทางการเงินของกิจการได้ดีกว่าตัวเลขข้อมูลดิบที่แสดงไว้ในงบการเงิน แต่จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า ข้อมูลหมายเหตุประกอบงบการเงินก็ถือเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้สามารถประเมินฐานะทางการเงินของกิจการได้ เนื่องจากแต่ละกิจการมีข้อมูลที่ส่งผลต่อฐานะทางการเงินของกิจการโดยที่ข้อมูลนั้นไม่ใช่ข้อมูลที่เป็นตัวเลข ซึ่งได้แก่ ประมวลการหนี้สินต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต การถูกฟ้องร้องคดีความต่าง ๆ ซึ่งกิจการก็มีความไม่แน่นอนว่าจะชนะคดีหรือแม้แต่การฟ้องร้องจากกรมสรรพากรในการเรียกเก็บภาษีเพิ่มเติมย้อนหลัง ทำให้กิจการต้องสูญเสียทรัพยากรเชิงเศรษฐกิจเหล่านี้ไปในอนาคตและการเปลี่ยนแปลงนโยบายทางการบัญชีซึ่งอาจมีผลกระทบต่อฐานะการเงินของกิจการได้และอาจส่งผลกระทบต่อการจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ลงทุน

5.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอนาคต

1. ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเพียงการจ่ายเงินปันผลเป็นเงินสดเท่านั้น สำหรับการศึกษารั้งต่อไปอาจจะศึกษาประเภทของการจ่ายปันผลประเภทอื่น เช่น การจ่ายเป็นหุ้นปันผล การแยกหุ้น การซื้อหุ้นกลับคืนและการรวมหุ้น

2. ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาให้เห็นภาพรวมของกลุ่มธุรกิจต่าง ๆ สำหรับการศึกษ
ในครั้งต่อไป อาจทำการศึกษาเจาะลึกให้เห็นว่าในแต่ละบริษัทของกลุ่มธุรกิจนั้น ๆ ว่าบริษัทใดมี
ความสัมพันธ์ระหว่างเงินปันผลกับความสามารถในการทำกำไร เพื่อเป็นข้อมูลให้กับผู้ลงทุน
นำไปใช้ในการพิจารณาลงทุนในบริษัทที่สนใจ

บรรณานุกรม

- กรณ์ จีวานิชยกุล. 2550. “รายการนอกงบดุล,” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : www.okantion-net/blog/print.php?id=22329, [สืบค้นเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2555]
- จุฑามาศ นันตะราช. 2551. ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับราคาตลาดหลักทรัพย์ของกลุ่มธนาคารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. การค้นคว้าอิสระ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะและคณะ. 2554. คู่มือนักบัญชี NPAEs. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ทีพีเอ็น เพรส.
- เบญจมาศ ดีเจริญ. 2555. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : kruben.krutechnic.com/u33.html, [สืบค้นเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2555]
- เพชร ชุมทรัพย์. 2550. หลักการลงทุน. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พัชรินทร์ ภักธวานิชานนท์. 2553. ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรกับผลตอบแทนของผู้บริหารของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. ศึกษาค้นคว้าอิสระ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://tamc.or.th>, [สืบค้นเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2555]
- เมธากุล เกียรติกระจาย และศิลปพร ศรีจันเพชร. 2547. ทฤษฎีการบัญชี. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ทีพีเอ็น เพรส.
- วนิษา เลิศพิริยสุวัฒน์. 2550. ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนกระแสเงินสดกับความสามารถในการทำกำไรในขนาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. ศึกษาค้นคว้าอิสระ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศศิวิมล (มีอำพล) ศรีเจริญจิตร. 2547. ทฤษฎีการบัญชี. กรุงเทพมหานคร: บจก. อินโฟโมนิ่ง.
- สถาบันพัฒนาความรู้ตลาดทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. 2548. ตลาดการเงินและการลงทุนในหลักทรัพย์ หลักสูตรใบอนุญาตสำหรับผู้ขายหลักทรัพย์ (Single License). กรุงเทพมหานคร : บจก. ไฮ-ควอน มัลติมีเดีย.
- FASB Staff, 1999. **The IASC-US Comparison Project: A Report on the Similarities and Differences between IASC Standards and US.GAAP**, Connecticut.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการจ่ายเงินปันผลของบริษัทมหาชนจำกัด ตามพระราชบัญญัติ
บริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535

มาตรา 115 การจ่ายเงินปันผลจากเงินประเภทอื่นนอกจากเงินกำไรจะกระทำมิได้ ในกรณีที่บริษัทยังมียอดขาดทุนสะสมอยู่ ห้ามมิให้จ่ายเงินปันผล

เงินปันผลนั้น ให้แบ่งตามจำนวนหุ้น หุ้นละเท่า ๆ กัน เว้นแต่จะมีข้อบังคับกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นในเรื่องหุ้นบุริมสิทธิ โดยการจ่ายเงินปันผลต้องได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น

เมื่อข้อบังคับของบริษัทกำหนดให้ทำได้ คณะกรรมการอาจจ่ายเงินปันผลระหว่างกาลให้แก่ผู้ถือหุ้นได้เป็นครั้งคราว เมื่อเห็น ว่าบริษัทมีกำไรสมควรพอที่จะทำเช่นนั้นและเมื่อ ได้จ่ายเงินปันผลแล้ว ให้รายงานให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นทราบในการประชุมคราวต่อไป

การจ่ายเงินปันผลนั้น ให้กระทำภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ที่ประชุมผู้ถือหุ้น หรือคณะกรรมการลงมติ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ให้แจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้ถือหุ้นกับให้โฆษณาบอกกล่าวการจ่ายเงินปันผลนั้นในหนังสือพิมพ์ด้วย

มาตรา 116 บริษัทต้องจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีส่วนหนึ่งไว้เป็นทุนสำรอง ไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของกำไรสุทธิประจำปีหักด้วยยอดเงินขาดทุนสะสมยกมา (ถ้ามี) จนกว่าทุนสำรองนี้จะมีจำนวน ไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของทุนจดทะเบียน เว้นแต่บริษัทจะมีข้อบังคับหรือกฎหมายอื่นกำหนดให้ต้องมีทุนสำรองมากกว่านั้น

มาตรา 117 ในกรณีที่บริษัทยังจำหน่ายหุ้นไม่ครบตามจำนวนที่จดทะเบียนไว้ หรือบริษัทได้จดทะเบียนเพิ่มทุนแล้ว บริษัทจะจ่ายเงินปันผลทั้งหมดหรือบางส่วน โดยออกเป็น หุ้นสามัญใหม่ให้แก่ผู้ถือหุ้น โดยได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นก็ได้

มาตรา 118 ในกรณีที่บริษัทจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้น โดยฝ่าฝืน มาตรา 115 มาตรา 116 หรือ มาตรา 117 เป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ของบริษัท เสียเปรียบ เจ้าหน้าที่จะฟ้องผู้ถือหุ้นให้คืนเงินปันผลที่ได้รับไปแล้วก็ได้ โดยต้องฟ้องภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ที่ประชุมผู้ถือหุ้นลงมติแต่ผู้ถือหุ้นคนใดได้รับเงินปันผล ไปแล้วโดยสุจริตจะบังคับให้คืนเงินมิได้

ภาคผนวก ข

ตารางแสดงอัตราความสามารถในการทำกำไร ปี 2553 - 2554

ตารางผนวกที่ 1 ความสามารถในการทำกำไรและเงินปันผล ปี 2553

กลุ่มธุรกิจ	อัตราการทำกำไรเบื้องต้น (%)	อัตราการทำกำไรที่ได้จากการดำเนินงาน (%)	อัตราการทำกำไรสุทธิ (%)	อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมด (%)	อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (%)	เงินปันผล (%)
1. กระจายและวัสดุการพิมพ์	38	29	18	79	53	186
	7	4	3	15	8	35
	20	11	8	154	33	77
	18	13	15	36	52	32
	55	40	33	107	13	68
	5	2	1	14	5	41
2. การท่องเที่ยวและสันทนาการ	37	22	16	170	25	39
	26	16	15	37	27	17
	31	17	13	29	13	64
	41	50	29	95	39	17
	35	24	66	247	61	87
	39	18	12	32	21	110
3. การแพทย์	42	18	13	1	1	73
	15	11	8	17	7	103
	3	1	1	40	10	40
	11	8	8	30	6	18
	53	11	11	5	6	25
	14	3	5	60	10	143
4. ขนส่งและโลจิสติกส์	22	13	13	25	7	41
	23	9	4	27	4	83
	24	6	4	65	36	94
	15	9	6	39	23	70
	62	53	38	4	3	62
	13	9	6	84	14	64

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

กลุ่มธุรกิจ	อัตราการทำ กำไรเบื้องต้น (%)	อัตราการทำ กำไรที่ได้ จากการ ดำเนินงาน (%)	อัตราการทำ กำไรสุทธิ (%)	อัตรา ผลตอบแทน จาก สินทรัพย์ ทั้งหมด (%)	อัตรา ผลตอบแทน จากส่วนของ ผู้ถือหุ้น (%)	เงินปันผล (%)
5. ของใช้ในครัว เรือนและ สำนักงาน	26	11	11	122	22	51
	14	6	4	83	107	51
	21	14	16	44	18	99
	15	6	5	9	3	191
	7	3	2	46	26	81
	7	4	3	90	30	80
6. ของใช้ส่วนตัว และเวชภัณฑ์	16	11	9	34	23	91
	18	23	16	10	16	48
	40	8	5	82	16	82
	38	34	32	15	29	43
	15	6	5	29	9	62
	25	10	6	24	28	91
7. ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์	19	2	2	16	6	59
	36	9	6	32	6	39
	47	16	15	75	16	47
	12	3	3	172	20	100
	19	9	7	10	20	39
	40	27	19	7	8	46
8. ชิ้นส่วน อุตสาหกรรม และเครื่องจักร	13	7	7	42	12	60
	33	17	22	82	14	87
	9	4	5	44	14	47
	15	17	13	180	34	13
	60	41	15	8	5	176
	9	4	3	30	10	55

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

กลุ่มธุรกิจ	อัตราการทำ กำไรเบื้องต้น (%)	อัตราการทำ กำไรที่ได้ จาก การ ดำเนินงาน (%)	อัตราการทำ กำไรสุทธิ (%)	อัตรา ผลตอบแทน จาก สินทรัพย์ ทั้งหมด (%)	อัตรา ผลตอบแทน จากส่วนของ ผู้ถือหุ้น (%)	เงินปันผล (%)
9.เทคโนโลยี	7	3	2	23	21	89
สารสนเทศ และการสื่อสาร	33	44	29	10	26	26
	59	37	26	39	18	92
	38	35	26	161	39	49
	19	3	3	93	9	1
	45	21	16	18	7	57
10. ธุรกิจการ เกษตร	31	18	14	32	20	60
	48	4	5	122	13	46
	14	8	5	21	8	123
	32	11	11	42	38	59
	36	25	20	298	37	85
	12	7	5	45	8	70
11. บรรจุกัมภ์	32	13	7	215	8	48
	36	9	11	69	9	47
	18	26	26	44	15	50
	28	16	12	55	17	23
	37	19	14	215	24	31
	37	31	32	62	36	40
12.ปิโตรเคมี และเคมีภัณฑ์	29	14	14	17	15	50
	24	18	16	62	27	46
	22	10	8	12	8	85
	3	1	1	4	13	21
	22	5	6	52	14	35
	44	10	7	46	20	83

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

กลุ่มธุรกิจ	อัตราการทำ กำไรเบื้องต้น (%)	อัตราการทำ กำไรที่ได้ จาก การ ดำเนินงาน (%)	อัตราการทำ กำไรสุทธิ (%)	อัตรา ผลตอบแทน จาก สินทรัพย์ ทั้งหมด (%)	อัตรา ผลตอบแทน จากส่วนของ ผู้ถือหุ้น (%)	เงินปันผล (%)
13. พลังงานและ สาธารณูปโภค	18	5	6	44	4	49
	20	7	3	39	15	61
	19	13	11	26	21	22
	40	24	17	87	15	40
	42	18	13	35	16	94
	17	6	5	30	16	6
14. พาณิชยกรรม	31	6	4	55	34	97
	41	32	25	29	19	40
	62	54	24	21	14	21
	10	11	8	23	29	25
	20	1	1	52	5	63
15. แฟชั่น	55	6	4	36	11	30
	5	2	1	529	26	35
	21	4	3	16	5	38
	31	10	10	10	15	42
	24	4	3	29	18	15
	16	14	11	25	16	178
16. ยานยนต์	43	34	23	52	27	41
	18	3	3	80	11	26
	18	4	2	21	10	138
	23	1	2	6	4	76
	8	4	4	26	8	174
	6	4	4	88	43	41
	9	4	4	14	9	40

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

กลุ่มธุรกิจ	อัตราการทำ กำไรเบื้องต้น (%)	อัตราการทำ กำไรที่ได้ จาก การ ดำเนินงาน (%)	อัตราการทำ กำไรสุทธิ (%)	อัตรา ผลตอบแทน จาก สินทรัพย์ ทั้งหมด (%)	อัตรา ผลตอบแทน จากส่วนของ ผู้ถือหุ้น (%)	เงินปันผล (%)
17. สื่อและ สิ่งพิมพ์	40	43	40	176	70	103
	14	21	15	66	12	40
	5	2	1	91	19	62
	21	5	4	42	6	100
	19	5	4	17	8	30
	54	43	27	12	15	93
18. อาหาร และเครื่องดื่ม	17	9	7	45	8	50
	16	8	8	18	24	41
	15	9	7	27	12	18
	9	1	3	29	8	93
	13	5	6	27	14	65

ตารางผนวกที่ 2 ความสามารถในการทำกำไรและเงินปันผล ปี 2554

กลุ่มธุรกิจ	อัตราการทำกำไรเบื้องต้น (%)	อัตราการทำกำไรที่ได้จากภาระดำเนินงาน (%)	อัตราการทำกำไรสุทธิ (%)	อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ทั้งหมด (%)	อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (%)	เงินปันผล (%)
1. กระจายและวัสดุการพิมพ์	39	30	17	109	67	112
	23	13	9	375	33	76
	18	13	13	29	31	31
	61	40	32	400	14	29
	6	3	1	17	6	34
	24	13	12	24	19	140
	59	44	21	18	13	1
2. การท่องเที่ยวและสันทนาการ	43	38	15	62	25	29
	37	26	64	2420	63	101
	65	1	18	12	7	1
	40	19	13	37	24	90
	24	1	6	28	18	53
	44	20	14	1	1	77
	11	7	5	12	5	134
3. การแพทย์	2	0	1	21	3	43
	11	3	6	59	16	83
	25	14	15	28	9	37
	17	2	4	27	4	101
	24	6	4	74	40	126
	16	10	6	41	24	69
	39	1	14	3	10	39

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

กลุ่มธุรกิจ	อัตราการทำ กำไรเบื้องต้น (%)	อัตราการทำ กำไรที่ได้ จาก การ ดำเนินงาน (%)	อัตราการทำ กำไรสุทธิ (%)	อัตรา ผลตอบแทน จาก สินทรัพย์ ทั้งหมด (%)	อัตรา ผลตอบแทน จากส่วนของ ผู้ถือหุ้น (%)	เงินปันผล (%)
4. ขายส่งและ โลจิสติกส์	13	1	7	40	12	25
	46	19	1	81	29	100
	9	6	2	32	12	1
	59	44	29	3	2	68
	8	4	2	38	4	91
	23	6	7	80	14	52
	23	6	7	80	14	52
5. ขายใช้ใน ครัวเรือนและ สำนักงาน	35	1	14	33	22	64
	20	10	4	12	1	94
	18	15	13	52	12	97
	3	1	1	6	3	1
	13	6	4	49	26	75
	15	10	8	33	21	97
	46	9	6	88	20	45
6. ขายส่วนตัว และเวชภัณฑ์	18	12	8	1280	26	1
	43	14	13	6	13	99
	14	7	5	31	9	29
	25	16	6	28	27	84
	17	1	1	12	3	50
	36	8	5	27	5	45
	50	10	10	62	10	80

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

กลุ่มธุรกิจ	อัตราการทำ กำไรเบื้องต้น (%)	อัตราการทำ กำไรที่ได้ จาก การ ดำเนินงาน (%)	อัตราการทำ กำไรสุทธิ (%)	อัตรา ผลตอบแทน จาก สินทรัพย์ ทั้งหมด (%)	อัตรา ผลตอบแทน จากส่วนของ ผู้ถือหุ้น (%)	เงินปันผล (%)
7. ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์	4	1	1	3	5	60
ทรานซิสเตอร์	12	3	3	166	21	77
	13	4	2	152	26	1
	21	1	11	25	12	85
	36	1	16	20	21	68
	1	1	26	26	14	43
	19	1	7	108	18	50
8. ชิ้นส่วนอุตสาหกรรมและเครื่องจักร	39	24	15	6	7	50
	39	1	13	70	35	91
	13	7	8	52	14	52
	32	14	25	86	19	60
	11	6	5	60	16	50
	5	2	1	18	6	50
	8	4	2	26	27	46
9. เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	34	1	3	49	7	93
	35	25	15	4	11	58
	57	36	25	35	17	101
	19	17	14	87	20	52
	4	1	1	9	4	66
	18	6	5	219	16	0
	61	7	10	7	20	44

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

กลุ่มธุรกิจ	อัตราการทำ กำไรเบื้องต้น (%)	อัตราการทำ กำไรที่ได้ จาก การ ดำเนินงาน (%)	อัตราการทำ กำไรสุทธิ (%)	อัตรา ผลตอบแทน จาก สินทรัพย์ ทั้งหมด (%)	อัตรา ผลตอบแทน จากส่วนของ ผู้ถือหุ้น (%)	เงินปันผล (%)
10. ธุรกิจการ เกษตร	39	1	13	3	4	39
	39	1	9	101	12	125
	37	9	5	591	9	70
	34	1	8	165	19	19
	30	16	11	27	15	71
	14	11	6	25	11	129
11. บรรจุก๊าซ	30	7	8	26	28	51
	33	25	17	295	33	87
	37	11	5	154	4	57
	32	7	8	62	7	52
	27	1	8	130	27	70
	18	31	31	56	18	50
	35	1	10	6	8	33
12. ปิโตรเคมี และเคมีภัณฑ์	8	1	9	75	6	96
	37	13	9	18	5	29
	36	16	12	136	17	31
	27	1	2	93	19	69
	15	8	8	20	9	31
	9	1	4	28	20	35
	1	1	26	32	25	40
	25	8	6	16	6	31

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

กลุ่มธุรกิจ	อัตราการทำ กำไรเบื้องต้น (%)	อัตราการทำ กำไรที่ได้ จาก การ ดำเนินงาน (%)	อัตราการทำ กำไรสุทธิ (%)	อัตรา ผลตอบแทน จาก สินทรัพย์ ทั้งหมด (%)	อัตรา ผลตอบแทน จากส่วนของ ผู้ถือหุ้น (%)	เงินปันผล (%)
13. พลังงานและ สาธารณูปโภค	31	1	24	34	34	19
	17	1	10	18	10	67
	24	14	11	42	19	59
	3	1	1	4	9	12
	22	4	5	36	11	40
	44	11	7	48	25	86
14. พาณิชย	20	6	6	55	5	156
	19	8	4	44	18	60
	15	9	7	72	39	51
	15	8	6	17	9	49
	41	1	17	46	20	91
	38	20	14	1186	11	41
15. แฟชั่น	14	1	7	26	19	55
	44	19	14	42	20	91
	16	11	1	11	11	66
	20	9	5	32	15	8
	31	5	4	42	32	59
	43	25	19	36	22	40
	63	54	45	241	16	29
	5	4	2	13	14	42

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

กลุ่มธุรกิจ	อัตราการทำ กำไร เบื้องต้น (%)	อัตราการ ทำ กำไรที่ได้ จาก การ ดำเนินงาน (%)	อัตราการ ทำ กำไรสุทธิ (%)	อัตรา ผลตอบแทน จาก สินทรัพย์ ทั้งหมด (%)	อัตรา ผลตอบแทน จากส่วน ของผู้ถือหุ้น (%)	เงินปันผล (%)
16. ยานยนต์	19	1	1	46	63	51
	54	6	5	49	15	37
	34	1	9	67	19	50
	4	1	1	133	11	36
	19	4	3	17	6	63
	33	12	7	7	10	42
	10	1	6	17	27	88
17. สื่อและ สิ่งพิมพ์	26	6	3	28	16	18
	14	10	6	9	10	95
	24	32	20	50	23	45
	18	3	3	127	11	26
	24	1	11	147	18	51
	22	1	2	25	6	88
	18	1	1	3	3	75
18. อาหารและ เครื่องดื่ม	11	12	10	57	24	21
	4	1	1	28	9	48
	26	1	15	55	18	36
	8	6	6	24	17	40
	9	10	7	66	4	59
	3	1	1	20	10	62
	5	2	1	120	24	48

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – สกุล	นางสาวสิริสุดา เนียมนาค
วันเดือนปีเกิด	19 เมษายน 2531
ที่อยู่	17/5 หมู่ 6 ตำบลสว่างอารมณ์ อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี 61150
การศึกษา	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ปี พ.ศ. 2553
ประสบการณ์ทำงาน	ก.ค. ปี 2553 - ก.ค. ปี 2554 บริษัท ไชยอน ซัพพลาย จำกัด ต.ค. ปี 2554 - ก.พ. ปี 2555 บริษัท ทีโอเอ จำกัด
อีเมล	siri_n-joy@hotmail.com

